

LA QÜESTIÓ NACIONAL

IBRAHIM KAYPAKKAYA

EDICIONS EN LLENGÜES ESTRANGERES

EDICIONS EN LLENGÜES ESTRANGERES

38 rue Dunois, 75013 Paris

flpress@protonmail.com

Paris, 2022

ISBN:

S'han imprès 1,150 còpies d'aquest llibre:

- Anglès: 850 còpies (5 impresions)
- Castellà: 200 còpies (1 impresió)
- **Català: 100 còpies (1 impresió)**

Aquest llibre es troba sota llicència Atribució-NoComercial-CompartirSemblant 4.0 Internacional (CC BY-NC-SA 4.0)

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Índex de continguts

Nota de l'editor	5
Biografia breu d'Ibrahim Kaypakkaya	11
La qüestió nacional a Turquia	
1. Les tesis del revisionisme Safak sobre la qüestió nacional	15
2. A qui s'aplica l'opressió nacional?	19
3. Quin és l'objectiu de l'opressió nacional?	31
4. La política racista de l'imperialisme i la política racista de les classes dirigents locals	37
5. Els camps de l'opressió nacional a Turquia i els seus còmplices	43
6. «Moviment popular» i moviment nacional	49
7. El desenvolupament dels moviments nacionals a l'Europa de l'est i l'Àsia	57
8. El moviment nacional kurd	61
9. El contingut democràtic del moviment nacional kurd	73
10. Al si del moviment nacional kurd, l'acció «positiva» de la burgesia i els petits terratinents amb l'objectiu d'enfortir el nacionalisme	77

11. Quina hauria de ser l'actitud del proletariat amb consciència de classe turc pel que fa al moviment nacional kurd?	81
12. No neguem la influència del nacionalisme de nació dominant sobre els treballadors i camperols turcs	99
13. El dret a l'autodeterminació del poble, el dret a l'autodeterminació d'una nació	101
14. «El dret d'autodeterminació d'una nació» significa ni més ni menys que el dret a establir un estat independent	105
15. Autodeterminació; dret d'autodeterminació	111
16. Quan i quan no recolzarà el proletariat amb consciència de classe de Turquia la secessió de la nació kurda	117
17. Si la nació kurda decideix separar-se, com reaccionarà el proletariat amb consciència de classe de Turquia?	121
18. Demagògia de la «divisibilitat»	125
19. El revisionisme Safak fa del nacionalisme de nació dominant de Mustafa Kemal i İsmet İnönü la seva pedra angular	129
20. Un resum de les tesis dels revisionistes Safak sobre la qüestió nacional	133
21. Un resum de les visions del moviment marxista-leninista sobre la qüestió nacional	137

Nota de l'editor

Des de la creació de les Edicions en Llengües Estrangeres, sempre hem tingut en ment reimprimir *La qüestió nacional* d'Ibrahim Kaypakkaya. Escrit el 1972, aquest document continua tenint una importància cabdal en els temps actuals per ajudar a comprendre i analitzar els moviments d'alliberament nacional.

Però aquesta tasca era més fàcil dir-la que fer-la. S'han fet algunes traduccions de les obres de Kaypakkaya, realitzades en els anys vuitanta i noranta del segle passat, en grec, alemany i fins i tot anglès, en forma d'opuscle, però les primeres traduccions publicades per una editorial es van fer només en alemany el 2011 (amb el títol *In stürmischen Jahren*, publicat per Zambon). Aquesta traducció, però, només contenia un grapat de documents (sobretot curts) i no incloïa *La qüestió nacional*. El maig de 2013, aquesta mancança va ser corregida quan els camarades de l'organització alemanya Trotz Alledem van publicar *Unser Zorn wächst wie das unendliche Meer. Programmatische Schriften*, una recopilació de: *Crítica del programa del Partit Revolucionari dels Obrers i Camperols de Turquia (TIİKP)*, *Sobre el kemalisme* i *La qüestió nacional a Turquia*. També sabem d'almenys un intent, iniciat el 2015, de fer un recull que també hauria inclòs *Crítica general del revisionisme Safak*,

que es va anunciar a la pàgina web *kaypakkaya.de*.

Pel que fa a la llengua anglesa, pel que sabem, només hi ha hagut una traducció publicada el juliol de 2014 per Nisan Publishing. Va ser una sorpresa agradable veure com aquesta traducció incloïa tant els documents més curts publicats per Zambon, així com els més llargs publicats per Trotz Alledem. Sabem que alguns camarades, almenys a França i a l'Índia, han utilitzat aquest llibre com a base per a traduir algunes obres de Kaypakkaya a les seves pròpies llengües.

Hem utilitzat la traducció de Nisan Publishing d'aquest document com a base per publicar aquesta edició de *La qüestió nacional*. En fer-ho, ens vam adonar que la primera traducció anglesa contenia alguns errors. La versió del text d'aquest llibre n'és una de corregida. A continuació, descriuim els aspectes que hem abordat.

Traducció literal

Els italians diuen «*Traduttore, traditore*», que vol dir que un traductor sempre traeix una mica el significat original d'un text. Ens vam adonar que la traducció de Nisan Publishing era molt literal en molts punts, probablement per intentar mantenir-se tan fidel al text original com fos possible i evitar casos inoportuns de traduccions errònies d'expressions o termes.

En la nostra opinió, una traducció hauria d'intentar reflectir el què l'autor volia que el lector entengués més que les paraules o expressions exactes que utilitzava en el seu propi idioma. És per això que reescrivim algunes frases per intentar transmetre el significat de la paraula o frase turca original d'una manera més natural per fer-lo més comprensible per als camarades que estudien aquest llibre.

Milliet i ulus

Kaypakkaya utilitza dos termes diferents en aquest llibre, ambdós es tradueixen a l'anglès per la paraula «nació». No obstant això, en realitat tenen històries i significats diferents.

La paraula «milliet» és una paraula alcorànica que es va utilitzar àmpliament durant el període de l'imperi otomà. Es referia a un grup ètnic amb una religió comuna. Per exemple, els «rum milliet» eren persones ortodoxes dels Balcans, i els «ermení milliet» eren ortodoxos orientals armenis. Cadascun dels *milliet* tenien diferents drets basats en la seva religió, i una jerarquia diferent, etc., que va portar, amb la introducció del capitalisme a Turquia, a simplement entendre'ls com a nacions diferents.

La paraula «ulus» originalment tenia més aviat un significat geogràfic o tribal, que es va convertir, amb l'establiment de la república a Turquia, en la paraula preferida per a expressar el concepte

de «nació». La difusió de l'ús d'aquesta paraula es deu principalment a la política de secularització de Mustafà Kemal que l'emprà com a substitut «menys religiós» de «milliet».

En temps de Kaypakkaya, aquests dos termes s'utilitzaven indistintament. No obstant això, Kaypakkaya va jugar amb les seves diferències històriques. Per exemple, al capítol 7, Kaypakkaya va escriure: «Turquia és avui un dels estats **plurina-cionals**. A Turquia, només els kurds constitueixen una **nació**.» Tot i que aquesta traducció és molt precisa en la seva traducció, sembla contradictòria. En turc, però, Kaypakkaya utilitza «milliet» en el primer cas i «ulus» en el segon, el que significa que Turquia és un país amb múltiples *milliets*, o grups ètnics religiosos diferents, però que només els kurds constitueixen un *ulus*, o «nació» tal com el definí Stalin.

En aquesta edició hem intentat traduir aquest matís idiomàtic amb més claredat.

Frases i paràgrafs desapareguts

A la primera edició anglesa hi mancaven diverses cites i paràgrafs complets. Per exemple, al capítol 2, enlloc de la cita de Stalin es va escriure «Comproveu la cita de Stalin (és fàcil de dir!),» que en realitat era una nota del traductor. Més destacable és encara que faltaven vuit paràgrafs en el darrer capítol en el que probablement només era un error de maquetació.

Per a corregir aquests errors, ens hem basat en el text original (utilitzant les *Obres seleccionades* publicades per Umut Yayimcilik el 2004) amb la finalitat d'incloure les cites i paràgrafs que falten.

Notes a peu de pàgina

En les diferents edicions turques d'aquest text, només hi ha hagut una nota a peu de pàgina en el capítol 2, així com una nota al final sobre la correcció del text. Vam decidir incloure més notes que proporcionen més informació i contextualitzen fets concrets o persones a les quals Kaypakkaya esmenta o es refereix, per tal de facilitar una millor comprensió per a aquells que no estiguin familiaritzats amb aquest moment concret de la història turca.

Finalment, volem agrair als traductors de Nisan Publishing la seva tasca esforçada. La traducció alemanya de Trotz Alledem també ha estat de gran ajuda, especialment per les seves notes a peu de pàgina. Com a fundador d'un dels partits marxistes-leninistes-maoistes més importants, les obres de Kaypakkaya són importants per estudiar tant Turquia/Kurdistan del Nord, com els països imperialistes i el món. Esperem poder veure més publicacions de la seva obra en un futur.

Els editors

Biografia breu d'Ibrahim Kaypakkaya

Ibrahim Kaypakkaya va néixer el 1949 en un petit poble prop de la ciutat de Çorum. Estudiant de física, es va sentir atret per la política d'esquerreres durant els seus anys universitaris i es va convertir en membre del clandestí Partit Revolucionari dels Obrers i Camperols de Turquia (TİİKP) dirigit per Doğu Perinçek. Aquest partit va ser una escissió directa del principal partit d'esquerreres en aquell moment, anomenat Partit dels Treballadors de Turquia (TİP), que havia caigut en la política electoral i el reformisme, mentre que TİİKP va donar suport a una línia de revolució nacional democràtica i era pro-xinès (aquest partit també va ser el primer partit turc a ser reconegut oficialment per la Xina).

Kaypakkaya es va adonar que el TİİKP era més revolucionari en les formes que el TİP, ja que per exemple publicava traduccions de les obres de Mao. També tenia una revista amb els eslògans revolucionaris de la Revolució cultural xinesa. No obstant això, va ser en essència un partit reformista de dretes, que va mantenir una línia xovinista sobre la qüestió kurda degut a la influència del kemalisme.

Durant diversos mesos, una intensa lluita de línies polítiques va arrasar el TİİKP. Finalment, la solució de Doğu Perinçek per tal de resoldre la lluita de línies va ser enviar a un camarada per assassinar Kaypakkaya. L'intent no va reeixir, ja que el presumpte assassí era en realitat partidari de Kaypakkaya. Però poc després d'aquest incident, Ibo va decidir separar-se del TİİKP i va fundar un partit l'abril de 1972 basat en el marxisme-leninisme-maoisme, anomenat Partit Comunista de Turquia Marxista-Leninista (TKP-ML). Immediatament va fundar un exèrcit popular anomenat Exèrcit d'Alliberament dels Treballadors i Campesors de Turquia (TİKKO) i va iniciar una guerra popular a Dersim, la regió que Kaypakkaya veia que tenia les millors condicions per a iniciar un moviment revolucionari.

Kaypakkaya va ser capturat el gener de 1973. Tot i ser torturat diàriament durant més de tres mesos, no va revelar res sobre l'estructura interna del TKP-ML o els noms de cap dels seus camarades. Va ser executat la nit del 18 de maig d'aquell any. Va dir, per la revolució «doneu la vostra vida, però mai doneu els vostres secrets».

LA QÜESTIÓ NACIONAL A TURQUIA

Desembre de 1971

1. Les tesis del revisionisme Safak sobre la qüestió nacional

«La gran burgesia, al formar una aliança amb els terratinents feudals, ha implementat una política d'opressió i assimilació contra el poble kurd.»¹

«La població kurda, que ascendeix a sis milions al nostre país, ha alçat la bandera de la lluita contra la burgesia i la política dels terratinents sobre l'opressió i l'assimilació nacionals. S'ha plantat davant la tortura i l'opressió a les quals han recorregut els governs proamericans. La lluita del poble kurd pels drets democràtics, la igualtat de les nacions i l'autodeterminació s'està desenvolupant ràpidament. Tots els treballadors i camperols de Turquia donen suport a aquesta lluita. La política racista de l'imperialisme d'enfrontar els pobles de Turquia entre si per esclafar-los es troba en fallida, i els vincles que uneixen la gent en la via revolucionària són cada vegada més forts.»²

«El nostre moviment declara que reconeix el dret del poble kurd a l'autodeterminació i, si ho desitja, a establir el seu propi estat.

¹ *Projecte de programa*, article 10.

² *Projecte de programa*, article 25.

«El nostre moviment [...] treballa per a la determinació del destí del poble kurd cap als interessos dels treballadors i camperols kurds.

«El nostre moviment perseguirà una política d'unió dels dos pobles germans a Turquia amb igualtat de drets en una república popular democràtica.

«El nostre moviment lluitarà contra les classes dirigents reaccionàries (de totes les nacions) i les seves polítiques divisives que fomenten l'animositat cap als pobles revolucionaris i fraternals dels pobles turc i kurd».³

«El moviment marxista-leninista és el defensor més inflexible del dret a l'autodeterminació del poble kurd i lluitarà per a que el destí del poble kurd es concreti en la defensa dels interessos dels treballadors i camperols kurds. A més, el moviment marxista-leninista durà a terme l'objectiu polític d'aconseguir la unió dels dos pobles germans a Turquia, posseint una igualtat de drets en una república popular democràtica.»

«Defensarem de manera incondicional el dret a l'autodeterminació del poble kurd».

«El dret d'autodeterminació del poble kurd (i el seu alliberament posterior) no es pot separar de la lluita de la revolució agrària basada en els

³ *Projecte de programa*, article 52.

1. Les tesis del revisionisme Safak sobre la qüestió nacional camperols pobres o de la lluita contra l'imperialisme.»⁴

«La política d'enemistat nacional s'està implementant contra el poble kurd.

«La lluita contra l'opressió nacional del poble kurd [...].

«Hem de continuar defensant insistentment el dret del poble kurd a l'autodeterminació.»⁵

Aquestes són gairebé totes les tesis sobre la qüestió nacional plantejades per l'organització anteriorment coneguda com a Proletariat revolucionari «Aydınlık»⁶ (PDA), ara coneguda com els revisionistes Safak, en el nou període, això és, des

⁴ *La situació política al món i a Turquia després del [cop del] 12 de març.*

⁵ *Sobre la qüestió de l'establiment d'un poder polític roig.*

⁶ Proleter Devrimci Aydınlık (PDA), o Il·lustració Revolucionària Proletària, fou el nom adoptat per un grup liderat per Doğu Perinçek que es va escindir d'*Aydınlık* (Il·lustració), un diari que defensava la lluita per la revolució democràtica nacional. Va servir com a òrgan principal del TİİKP (Partit Revolucionari dels Obrers i Camperols de Turquia), el primer partit pro-xinès de Turquia, fundat l'any 1969. Ibrahim Kaypakkaya hi va escriure nombrosos articles. Es va publicar del 1970 fins el 1971, després del qual va ser reemplaçat pel diari *Şafak* (Alba). Ibrahim Kaypakkaya va liderar una escissió del TİİKP l'any 1972 per fundar el TKP-ML (Partit Comunista de Turquia Marxista-Leninista), criticant el grup de Perinçek per, entre altres coses, les seves posicions nacionalistes-kemalistes i el seu punt de vista reaccionari en la qüestió nacional.

que es va declarar la llei marcial el 26 d'abril de 1971. No romandrem en la línia seguida abans de la llei marcial, ja que gairebé tothom preocupat pel moviment coneix la influència que tingué l'intens nacionalisme turc, un ferotge nacionalisme de nació dominant llegat per la ideologia de Mihri Belli.⁷ Ara, s'han desenvolupat formes de nacionalisme més subtils i enganyoses que cal combatre i refutar.

Considerem aquestes teories:

⁷ Mihri Belli fou el líder d'una fracció del TİP (Türkiye İşçi Partisi o Partit dels Treballadors de Turquia) que va defensar la revolució democràtica nacional aconseguida a través d'un cop militar abans d'endegar la revolució socialista. Ell va ser amb Perinçek quan es va fundar el diari *Aydınlık* (Il·lustració). Després de l'escissió de Perinçek, aquest diari va ser conegut com a *Aydınlık Sosyalist Dergi* (*Diari Il·lustració Socialista*) i es esdevingué més i més antimaoista.

2. A qui s'aplica l'opressió nacional?

Segons el revisionisme Safak, l'opressió nacional s'aplica al *poble kurd*. Això equival a no comprendre el significat de l'opressió nacional. L'opressió nacional és l'opressió imposada per les classes dominants de les nacions governants, oprimint i explotant a les *nacions* afectades i dependents. A Turquia l'opressió nacional és l'opressió aplicada per les classes dominants de la nació turca dominant a *tota la nació kurda*, no només al poble kurd, i no només a la nació kurda, sinó a *totes les nacions minoritàries sotmeses*.

Poble i nació no són la mateixa cosa. El concepte actual de poble enclou la classe obrera, el semiproletariat de la pagesia pobra i mitjana i la petita burgesia urbana. Als països endarrerits, l'ala revolucionària de la burgesia nacional, que ocupa el seu lloc en la revolució democràtica popular contra l'imperialisme, el feudalisme i el capitalisme monopolista, també s'inclou en les classes populars. Tanmateix, el terme *nació* inclou totes les classes i capes socials, incloent les classes dominants. *«Una nació és una comunitat estable de persones, constituïda històricament, formada sobre la base d'una llengua, un territori, una vida econòmica i una construcció psicològica que es manifesta en una*

cultura comuna.»⁸ Totes les classes i capes socials que parlen la mateixa llengua, viuen en un mateix territori, i es troben en la mateixa unitat de vida econòmica i de formació psicològica són inclosos en l'àmbit de la nació. Al seu si hi ha classes i capes contrarevolucionaris que són enemics de la revolució, de la mateixa manera que hi ha classes i capes a les files de la revolució els interessos dels quals són servits per la revolució.

El terme poble, en totes les èpoques històriques, s'ha referit a aquelles classes i capes socials, els interessos dels quals són servits per la revolució i ocupen el seu lloc en les files de la revolució. El poble no és una comunitat que emergeix en una època històrica determinada i després desapareix, sinó que és una comunitat que existeix en totes les èpoques històriques. No obstant això, la nació només ha emergit juntament amb el capitalisme «en l'era de l'auge del capitalisme».

En una etapa avançada del socialisme, la nació desapareixerà. El significat del terme poble canvia en cada etapa de la revolució, mentre que el terme nació no està vinculat a les etapes de la revolució.

Avui en dia, els treballadors kurds, els pobres kurds i els camperols mitjans, els semiproletariats urbans i la petita burgesia urbana que s'unirà a les files de la revolució democràtica nacional

⁸ Stalin, *El marxisme i la qüestió nacional*, capítol I.

s'inclouen en el concepte de *poble kurd*. A banda d'aquestes classes i capes socials, les altres seccions de la burgesia kurda i els terratinents kurds també s'inclouen en el concepte de *nació kurda*. Alguns setciències enginyosos afirmen que els terratinents no poden formar part d'una nació. Fins i tot afirmen que, com que hi ha terratinents a la regió kurda, els kurds encara no constitueixen una nació. Aquesta afirmació és una terrible demagògia i un sofisma. Els terratinents no parlen un mateix idioma compartit? No viuen al mateix territori? No formen part de la mateixa unitat de vida econòmica i formació psicològica? Les nacions sorgeixen a les *albors del capitalisme*, no quan arriba al límit darrer del seu desenvolupament. Quan el capitalisme entra en un país, quan es trasllada a una regió en certa grau i uneix els mercats d'aquesta regió, les comunitats que *posseeixen les altres característiques de ser una nació* s'han convertit llavors en una nació. Si no fos així, hauríem necessitat considerar que totes les comunitats estables de tots els països i regions endarrerits on el desenvolupament capitalista és limitat no són nacions. Fins a la dècada de 1940, hi va haver una forta divisió feudal a la Xina. D'acord amb aquest raonament, hauria estat necessari refutar la presència de nacions a la Xina durant aquest període. Fins a la Revolució de 1917, el feudalisme va ser poderós en àmplies regions rurals de Rússia.

D'acord amb aquest plantejament, hauria calgut refutar l'existència de nacions a Rússia. A Turquia, per exemple, durant els anys de la Guerra d'alliberament, el feudalisme era més fort que avui. Segons aquesta lògica, caldria acceptar que no hi havia absolutament cap nació a Turquia durant aquells anys. Avui en dia, el feudalisme existeix en regions i països oprimits econòmicament, a l'Àsia, l'Àfrica i l'Amèrica Llatina, en diferents graus. D'acord amb aquest raonament, caldria refutar l'existència de nacions en aquestes regions i països econòmicament endarrerits. És plenament evident que la teoria que sosté que els kurds no constitueixen una nació és una ximpleria, de principi a fi, contrària als fets, i nociva a la pràctica. És perjudicial pel fet que aquesta teoria només beneficia les classes dominants de les nacions opressoras, explotadores i poderoses. Trobaran així una justificació per a l'opressió i la crueltat nacionals que infligeixen a les nacions oprimides, dependents i sotmeses i per a mantenir els privilegis i desigualtats que ells mateixos es proporcionen. D'aquesta manera la lluita que el proletariat hauria de lliurar per la igualtat de les nacions, i la fi de l'opressió nacional, dels privilegis, etc. resultarà en un no res. El dret de les nacions a l'autodeterminació desapareixerà. La colonització de les nacions endarrerides per part dels imperialistes, la seva interferència en els assumptes interns i el

menyspreu flagrant al seu dret a l'autodeterminació està legitimat per l'argument que «no constitueixen una nació». De la mateixa manera, als estats plurinacionals, es legitima tota mena d'opressió i tirania de la nació dominant cap a les nacions sotmeses. Els que afirmen que l'existència de terratinents fa que no sigui possible parlar d'una nació estan actuant com a portaveus de l'imperialisme i de les nacions dominants. Els que afirmen que els kurds a Turquia no constitueixen una nació estan fent el mateix per a les classes dirigents turques. Com sabem, les classes dirigents turques també afirmen que els kurds no constitueixen una nació. Defensant els privilegis de les classes dirigents turques, estan sabotejant la confiança, la solidaritat i la unitat de les masses populars que pertanyen a diferents nacionalitats.

Una comunitat que viu en condicions completament feudals, per descomptat, no pot ser classificada com a nació. Però en el món actual, on existeix aquest feudalisme? El capitalisme va entrar sigil·losament en la vida de l'oprimida Europa oriental, l'Àsia, l'Àfrica i l'Amèrica Llatina a finals del segle XIX i a principis del XX, unint-ne els mercats fins a cert punt, aconseguint una vida econòmica comuna i obrint el camí a la formació de nacions. Avui en dia hi ha àrees molt limitades de certes regions del món comunitats *tribals* que

no han esdevingut nacions, però aquestes són tan poques com per no merèixer que les esmentem.

Resumint:

És de sobres clar, per a tots els que no s'han vist afectats pel ferotge xovinisme turc, que a Turquia els kurds constitueixen una nació.⁹ Els treballadors kurds, els camperols pobres i mitjans, el semiproletariat, la petita burgesia urbana, tota la burgesia kurda i els terratinents estan inclosos en l'àmbit de la nació kurda.

L'opressió nacional no només s'implementa contra el *poble kurd*, sinó contra tota la *nació kurda*, excepte un grapat de grans terratinents feudals i algunes grans burgesies que s'han fusionat completament amb les classes dirigents turques. Els treballadors kurds, els camperols, la petita burgesia urbana i els petits terratinents pateixen opressió nacional.

L'objectiu real de l'opressió nacional és la burgesia de la nació oprimida, dependent i sotmesa, perquè els capitalistes i els terratinents volen posseir la riquesa i els mercats del país sense tenir rivals. Volen conservar el privilegi de fundar un estat. Volen garantir la «unitat lingüística», que és

⁹ Aquest article fou escrit el juny de 1972, quan el feixisme de la Llei marcial del 12 de març es trobava en el seu punt violent més àlgid. La Llei marcial havia estat declarada oficialment a Diyarbakır i Siirt, però en realitat s'implementava en tota la regió kurda. La seu central de la Llei marcial en aquesta regió es trobava a Diyarbakır.

absolutament necessària per al mercat, prohibint les altres llengües. La burgesia i els terratinents de la nació oprimida són un obstacle significatiu per a aquestes ambicions, ja que volen posseir el seu propi mercat, controlar-lo com vulguin i explotar la seva riquesa material i el treball del poble.

Aquests són els motius econòmics poderosos que tenen la burgesia i els terratinents de les dues nacions atacant-se l'una a l'altra; per aquesta raó la burgesia i els terratinents de la nació dominant participen en una opressió nacional incessant, dirigida a la burgesia i als terratinents de la nació oprimida.

Avui, les autoritats feixistes que han aplicat la Llei marcial han omplert la presó de Diyarbakir amb intel·lectuals i joves kurds democràtics que són els portaveus de la burgesia i els terratinents kurds. Avui, petits terratinents i una part dels religiosos kurds es troben en garjoles, o se'ls busca per ser tancats en calabossos plens de gom a gom.

Pel que fa al grapat de grans terratinents, els seus aduldors i la minsa gran burgesia, han estat durant molt temps aliades amb les classes dirigents turques. Tenen disponibles tota mena de privilegis, com ho són per a les classes dirigents turques. L'exèrcit, els gendarmes i la policia també estan al seu servei. Kemal Burkay¹⁰ ho va expressar així:

¹⁰ Kemal Burkay va ser un kurd membre del politburó del TÍP. Va publicar una gran quantitat d'articles teòrics que

Els senyors feudals han abandonat les seves antigues reivindicacions de sobirania; han renunciat a la seva insistència obstinada de ser els únics governants de determinats petits regnes. En comptes d'això, han mantingut una col·laboració amb la burgesia. En els àmbits econòmic i polític, els terratinents, els líders religiosos, fins i tot els xeics, es dediquen al comerç; treballen la seva terra amb tractors, i també tenen la major part del crèdit bancari. També s'estan convertint en regidors, alcaldes, diputats i ministres. Els partits polítics estan a les seves ordres. Ara, no hi ha un xeic Said¹¹ que persegueixi la causa de l'«Emirat del Kurdistan», però hi ha «professors ajudants xeics» que assumeixen funcions com a portaveus del grup

estudiaven la situació econòmica i la història de la nació kurda. L'any 1974, juntament amb altres quadres del TÎP, va liderar una escissió per a formar un partit independent kurd anomenat Partit Socialista del Kurdistan.

¹¹ El xeic Said fou el líder de la primera rebel·lió kurda en la història de la República de Turquia l'any 1925. La majoria dels seus combatents eren part d'una organització kurda clandestina anomenada «Azadi». La propaganda que envoltava aquesta rebel·lió era profundament religiosa (el xeic Said la va anomenar una «gihad per a protegir l'islam»), però els seus objectius eren fonamentalment nacionalistes, p. ex. establir un Emirat lliure del Kurdistan i protegir els kurds de l'assimilació forçosa. Fou capturat i penjat després de la derrota de la seva rebel·lió.

al parlament [...]. Ara, no hi ha cap Seyit Riza¹² governant les muntanyes de Dersim, però hi ha un nét seu que rep quantitats significatives de comissions per al transport del mineral de crom des de les mateixes muntanyes fins a İskenderun, i des d'allà a Itàlia i després a Amèrica. I les romanalles feudals orientals ara s'avenen molt bé amb la burocràcia. Des de llavors, s'han acostumat a les corbates i als barrets de feltre.

Les observacions de Kemal Burkay són correctes pel que fa als grans terratinents i uns pocs grans burgesos i aduladors, però no són del tot correctes pel que fa a totes les «romanalles feudals» i a tota la burgesia kurda, com ell vol indicar. Els petits terratinents i una gran part de la burgesia kurda pateixen opressió nacional de les classes dominants turques. També pateixen persecució per part dels grans líders feudals kurds. Un grapat de grans terratinents reben tributs importants per part dels petits terratinents a través de la coacció i la persecució. La raó per la qual els petits terratinents i la burgesia kurda senten ràbia

¹² Seyit Riza fou el líder de la rebel·lió de Dersim de 1937-1938. Aquesta rebel·lió tingué lloc a les muntanyes de Dersim, i fou esclafada mitjançant l'artilleria i bombardejos aeris que van causar una massacre d'aproximadament 80.000 persones. Aquesta massacre està considerada com el primer genocidi de la República de Turquia. Com el xeic Said, va ser capturat i penjat.

envers els grans terratinents feudals i els seus adu-
ladors es redueix a aquests dos motius. La reac-
ció mostrada per Kemal Burkay també es deu a
això. Kemal Burkay esmenta un «poble oriental»
homogeni, «romanalles feudals» integrades amb
la «burguesia turca» a banda, mentre que dissimula
notablement el fet d'incloure-hi la burgesia kurda
i els petits terratinents. (Em refereixo a tot el poble
a banda dels elements endarrerits com els terra-
tinents, els religiosos i la burgesia col·laboracio-
nista.) D'aquesta manera, s'ignora la contradicció
entre el proletariat kurd, el semiproletariat, la
pagesia pobra i mitjana i la burgesia kurda i els
petits terratinents. Els objectius de classe de la
burguesia kurda i els petits terratinents es mostren
com si fossin els mateixos que els dels elements
proletaris i la pagesia pobra.

Per ara, deixem dit el següent de forma resu-
mida i continuem endavant: els treballadors kurds,
juntament amb els semiproletariat, els camperols
pobres i mitjans, la petita burgesia urbana i la bur-
gesia kurda i els petits terratinents estan sotmesos a
opressió nacional. Aquestes classes formen les files
del moviment nacional kurd. Totes aquestes clas-
ses que s'uneixen contra l'opressió nacional tenen,
naturalment, els seus propis objectius i fites. Asse-
nyalarem més endavant a quins d'aquests haurem
de proporcionar suport i fins a quin punt ho cal-
drà fer-ho.

En afirmar que l'opressió nacional només s'aplica al poble kurd, els revisionistes Safak cauen en un d'aquests dos errors: o bé s'utilitza correctament el terme *poble kurd* i tota la burgesia kurda i els petits terratinents no s'hi inclouen, en aquest cas s'invisibilitza l'opressió nacional que pateix la burgesia kurda i els petits terratinents i, de manera indirecta, s'aprova aquesta opressió, el que condueix a la línia del nacionalisme turc; o bé tota la burgesia kurda i els petits terratinents s'inclouen en el concepte de *poble kurd*, en aquest cas s'està dissimulant l'opressió de classe que pateix el poble kurd a més de l'opressió nacional, el moviment nacional s'està presentant com la mateixa cosa que el moviment de classe, i d'aquesta manera s'està adoptant la línia dels nacionalistes kurds.

A més a més, a part del poble kurd hi ha pobles minoritaris que no constitueixen nacions i se'ls aplica igualment l'opressió nacional en forma de prohibició de l'ús de les seves llengües, etc. Els revisionistes Safak deixen aquest punt completament de banda.

3. Quin és l'objectiu de l'opressió nacional?

Segons els revisionistes Safak, l'objectiu de l'opressió nacional és «intimidar el poble kurd». «Les administracions proamericanes s'han embarcat en una greu injustícia i opressió *per tal de sotmetre el poble kurd*» [el subratllat és meu]. Certament, un dels objectius dels governs proamericans és oprimir el poble kurd. De fet, l'objectiu de la seva opressió és sotmetre el poble turc, el kurd, l'armeni, el grec, l'àrab, el laz, etc. –tots el pobles de Turquia. Però és aquest l'objectiu de l'opressió nacional? Si aquest fos el cas, com es podria explicar l'opressió específica de la burgesia kurda i els petits terratinents? Quin significat tindria prohibir l'idioma kurd? Si fos així, quina diferència hi hauria amb l'opressió del poble turc per part dels governs proamericans i l'opressió del poble kurd? Els governs proamericans també volen sotmetre el poble turc i es dediquen a la tortura i l'opressió rigoroses amb aquesta finalitat. Els tribunals de la llei marcial es troben plens de centenars de treballadors, camperols i intel·lectuals turcs revolucionaris. Després dels fets del 15 i 16 de juny, centenars de treballadors turcs van patir tortures a mans de la policia. Els camperols turcs que ocupaven terres van ser atonyinats a les comissaries de policia. Els

líders van ser engarjolats. En aquest cas, l'objectiu del govern proamericà no era «sotmetre el *poble kurd*». Aquesta va ser una política implementada per tots els governants reaccionaris contra tots els proletaris independentment de la nacionalitat. A banda de tot això, es duu a terme una «opressió i tortura» contra tota la nació kurda (excepte per a un grapat de grans senyors feudals), no només del poble kurd i no només per a «intimidar» sinó per aconseguir un objectiu més fonamental. Quin és aquest objectiu? Aquesta obsessió, en termes més generals, és dominar la riquesa material de tots els mercats del país sense competidors, obtenir nous privilegis, estendre els privilegis existents fins als seus límits i utilitzar-los. Amb aquesta finalitat, la burgesia i els terratinents de la nació dominant, per tal de preservar les fronteres polítiques del país, realitzen grans esforços per evitar, a qualsevol preu, que les regions on viuen diferents nacionalitats se separin del país. Una de les condicions necessàries perquè el comerç es desenvolupi en la mesura del que sigui necessari és la unitat lingüística. Amb aquest objectiu, la burgesia i els terratinents de la nació dominant volen que la seva llengua es parli a tot el país i fins i tot utilitzen la coerció per forçar-ne l'acceptació. En paraules del camarada Stalin: «Qui dominarà el mercat?» Aquesta és l'essència de la qüestió. Els eslògans «unitat nacional», «la indivisible unitat i integritat

de l'estat, la seva terra i la seva gent», i «integritat territorial» són una expressió dels interessos egoistes de la burgesia i els terratinents i el seu desig de dominar «el mercat» incondicionalment.

El camarada Stalin afegeix:

Però els assumptes no solen limitar-se al mercat. La burocràcia semifeudal i semi-burgesa de la nació dominant intervé en la lluita amb els seus propis mètodes de «determinar i prevenir». La burgesia –sigui gran o petita– de la nació dominant és capaç de desfer-se més «ràpidament» i «decidida» del seu competidor. Les «forces» s'unifiquen, i es posen en funcionament una sèrie de mesures restrictives contra la burgesia «al·lògena», mesures que esdevenen actes de repressió. La lluita s'estén des de l'àmbit econòmic fins a l'àmbit polític. La restricció de la llibertat de moviment, la repressió de la llengua, la restricció dels drets electorals, el tancament d'escoles, les restriccions religioses, etc. s'acumulen vers el «competidor». Per descomptat, aquestes mesures estan dissenyades no només en interès de les classes burgeses de la nació dominant, sinó també en l'aprofundiment dels objectius específics de casta, per dir-ho d'alguna manera, de la burocràcia dominant.¹³

¹³ Stalin, *El marxisme i la qüestió nacional*, capítol II.

L'opressió nacional utilitzada per la burgesia i els terratinents de la nació dominant per al «mercant» i per part de la burocràcia dominant pels «objectius de casta» va tan lluny com la usurpació dels drets democràtics i la matança massiva (és a dir, el genocidi). Hi ha molts exemples de genocidi a Turquia. L'opressió dels treballadors dels pobles minoritaris, d'aquesta manera, adquireix una doble qualitat. En primer lloc, hi ha *l'opressió de classe* utilitzada contra *els treballadors* per tal d'exploitar i suprimir la lluita de classes. En segon lloc, hi ha *l'opressió nacional* implementada per als objectius esmentats més amunt contra tota classe de minories i nacionalitats. Els comunistes han de distingir entre aquestes dues formes d'opressió, perquè, per exemple, mentre que el burgès i el petit terratinent kurds s'oposen a la segona forma d'opressió, donen suport a la primera. Pel que fa a nosaltres, ens oposem a les dues formes d'opressió. Per suprimir *l'opressió nacional* donem suport a la lluita de la burgesia kurda i els terratinents, però, per altra banda, hem de lluitar contra ells per acabar amb l'opressió de classe. Els revisionistes Safak presenten l'opressió nacional i l'opressió de classe com una mateixa cosa. Hi ha dues possibilitats: o bé els revisionistes Safak no inclouen la burgesia i els terratinents kurds dins el concepte de poble kurd, emprant correctament aquest concepte; en aquest cas, arriben a una conclusió —negant el

3. Quin és l'objectiu de l'opressió nacional?

contingut democràtic de la lluita de la burgesia i els petits terratinents kurds contra l'opressió nacional— que serà útil per al nacionalisme turc. O bé, els revisionistes Safak inclouen, erròniament, la burgesia i els petits terratinents kurds dins del concepte de poble; en aquest cas ignoren la lluita dels treballadors kurds i altres proletaris contra la burgesia i els petits terratinents kurds, recolzant així la causa del nacionalisme kurd. Un dels dos! En ambdós casos, la unitat dels proletaris turcs i kurds és sabotejada, i la seva lluita perjudicada.

És de summa importància separar l'opressió de classe infligida al poble kurd de l'opressió nacional perpetrada contra la nació kurda. Com hem exposat amunt, el caràcter de les dues formes d'opressió i els seus objectius són diferents.

4. La política racista de l'imperialisme i la política racista de les classes dirigents locals

Els revisionistes Safak confonen dues coses diferents –la política racista de l'imperialisme i la política racista de les classes dirigents locals– entre si. Parlen de «la política racista de l'imperialisme amb l'objectiu de crear enemistat entre els pobles de Turquia per esclafar-los». És evident que l'imperialisme vol crear hostilitat entre els pobles de Turquia i esclafar-los, i que vol aprofitar totes les oportunitats per aconseguir aquestes ambicions vils.

La política del racisme a Turquia és una política de les classes dominants locals, una política dels sectors més políticament reaccionaris de la burgesia i el feudalisme: la tendència feudal i feudal-burgesa. Pel seu caràcter, la política del racisme és fins i tot enemiga d'una democràcia burgesa consolidada. El representant més extremista d'aquest corrent a Turquia és Tūrkeş,¹⁴ un

¹⁴ Alparslan Tūrkeş fou el fundador del neofeixista Partit Moviment Nacionalista (MHP) i del seu braç armat clandestí, els Llops Grisos. Des del final dels 60, els Llops Grisos han liderat una oposició contra els moviments comunistes revolucionaris en ascens, assassinant diversos líders d'esqueres i liderant operacions terroristes contra (entre d'altres) les poblacions kurda, alevi i armènia.

clon de Hitler, i el seu partit. La política racista i el seu suport també existeix substancialment a l'AP,¹⁵ MGP¹⁶ i CHP¹⁷ i altres partits similars. La política racista és una política d'esclafament, submissió i eradicació de les altres nacions i pobles. A Tur-

¹⁵ L'Adalet Partisi (Partit de la Justícia), o AP, fou el partit líder en l'època en què Kaypakkaya va escriure aquest document. Aquest partit fou una refundació del Partit Democràtic que fou derrocat per un cop l'any 1960 i era el principal oponent del kemalista CHP. El partit rebia suport dels kurds, no perquè fossin progressistes pel que fa a la qüestió kurda, sinó més aviat per l'odi històric al CHP, que era vist com el partit que va liderar la sagnant repressió contra els kurds.

¹⁶ El Millî Güven Partisi (Partit de la Dependència Nacional) fou una escissió de dretes del CHP que no estava d'acord amb la transformació del partit en un de socialdemòcrata. Antisocialista, el partit va intentar tornar a les seves arrels kemalistes. En el temps de Kaypakkaya, el Partit tenia un grapat de membres al parlament. El 1973, va convergir amb un altre partit per formar el «Partit Confiança Republicana» i va donar suport al Partit de la Justícia en les eleccions. Va anar perdent progressivament la seva poca popularitat i, finalment, es dissolgué el 1981.

¹⁷ El Humhuriyet Halk Partisi (Partit Popular Republicà) fou un partit fundat l'any 1923 per Mustafa Kemal «Atatürk», l'anomenat «fundador de la República de Turquia» i el seu primer president. A *Sobre el kemalisme*, Ibrahim Kaypakkaya va descriure la ideologia i el règim de Mustafa Kemal com una «dictadura militar feixista» que va ser necessària per a la transformació de Turquia d'una «estructura colonial en una de semicolonial i semifeudal.» Mentre que la ideologia del CHP sempre ha estat kemalista, des dels anys seixanta ha estat afiliat a la Internacional Socialista i normalment és vist com un partit socialdemòcrata.

quia, els que sostenen una política racista envers la nació kurda i altres nacionalitats minoritàries són aquestes classes feudals i feudals-burgeses i els seus partits polítics i governs. L'imperialisme, quan s'adapti als seus interessos, encoratjarà i donarà suport a la política racista d'aquestes classes, i, quan no s'adapti als seus interessos, s'hi pot oposar. Per exemple, l'imperialisme nord-americà, que és el dominant a Turquia, vinculant-se a les classes dirigents turques, té interès en encoratjar i donar suport al racisme turc i exerceix aquest deure (!) de bon grat i excessiva. Per exemple, el social-imperialisme soviètic no és dominant a Turquia, s'oposa al racisme turc, però al Pakistan incita sense vacil·lar al racisme contra els bangladeshians. Pel que fa a Turquia, si demà els EUA no poden posseir-la sencera, si és capaç de trencar-ne una peça, no hi ha cap garantia que no doni suport a un nacionalisme kurd reaccionari o al racisme sota el seu control, amb l'aparença de donar suport al dret dels pobles a l'autodeterminació o a la lluita per l'alliberament d'una nació oprimida.

La política racista que promou l'imperialisme en si mateixa és una cosa completament diferent a les tonteries amb les quals ensarronava el feixista Hitler, que afirmava que la raça alemanya era la superior al món, creada per a governar el món; el «gran xovinisme estatal» de l'imperialisme nord-americà i el social-imperialisme soviètic, el menys-

preu envers els pobles i nacionalitats oprimits del món i la seva interferència desvergonyida en els seus assumptes interns, i les seves intervencions: aquestes són les manifestacions de la política racista.

Els revisionistes Safak han confós les coses. A qui volen ajudar dissimulant la política racista de les classes dirigents turques?

El racisme no és una cosa que provingui de fora, però es pot estimular des de fora. Hi ha classes i capes a partir de les quals el racisme compta. Quan afavoreixen l'imperialisme, aquest encoratja i dona suport a la política racista d'aquestes classes. Aquestes classes i capes no existeixen només entre els turcs, sinó també entre els kurds. Com hem esmentat amunt, no hi ha dubte que quan més li convingui, l'imperialisme no dubtarà a estimular-los i donar-los suport. És per aquest motiu que la lluita contra el racisme és, abans que res, una lluita contra aquestes classes i capes, i una de les tasques més importants del moviment proletari és exposar-les a la gent treballadora. També, en relació amb això, exposar la política racista promoguda pel mateix imperialisme: denunciar com ha instigat i donat suport desvergonyidament el racisme a diverses nacions, i difondre «la cultura internacional de la democràcia i el moviment obrer global».

Per tant, no és només la «política racista de l'imperialisme» la que està fracassant, ha de fracassar i fracassarà del tot, sinó la política racista de l'imperialisme i la reacció local.

La meravellosa formulació disposada amunt només servirà per ajudar els racistes d'aquí, i per confondre la consciència del proletariat...

5. Els camps de l'opressió nacional a Turquia i els seus còmplices

Els veritables defensors de l'opressió nacional al nostre país són la gran burgesia monopolista turca i la classe terratinent. L'imperialisme nord-americà recolza les seves polítiques d'opressió nacional i racistes i els encoratja. Però la burgesia mitjana turca també és còmplice d'aquest crim d'opressió nacional amb mètodes més insidiosos i subtils. En paraules del camarada Lenin: «Els liberals enfocquen la qüestió lingüística de la mateixa manera que ho fan amb totes les qüestions polítiques: com a mercaders hipòcrites, estenen una mà (obertament) a la democràcia i l'altra (per l'esquena) als senyors feudals i a la policia».¹⁸

Mireu Dogan Avcioğlu,¹⁹ Ecevit²⁰ i a tots els nostres oportunistes! Mira Mihri Belli, H. Kivil-

¹⁸ Lenin, *Notes crítiques sobre la qüestió nacional*, capítol I.

¹⁹ Doğan Avcioğlu fou un membre del parlament del CHP. La seva anàlisi era que la política exterior de Turquia havia estat controlada pels Estats Units des de 1947, i que la solució era una revolució democràtica des d'un punt de vista «socialista kemalista». Va participar en l'intent de cop de març de 1971.

²⁰ Bülent Ecevit fou el secretari general del CHP de 1966 a 1971 i de 1972 a 1980. Va orientar el partit en una línia

cimlı.²¹ Com encaixen en aquesta definició de Lenin! Mentre que d'una banda s'oposen al garrot feudal del govern, dient que és inútil, de l'altra no poden resistir-se a recomanar mètodes més subtils i educats d'opressió nacional. D. Avcioglu va intentar defensar la repressió liderada per una força d'assalt que fins i tot els rabiosos i fanàtics xovinistes turcs que han agafat fermament el garrot feudal no s'han atrevit a fer, publicant un article vil titulat: «Un oficial de comando rendeix comptes» (diari Devrim). Defensa la repressió així:

Els soldats registren les dones. S'utilitza un detector en l'escorcoll de dones. No és cert que tothom, terratinent a banda, hagi estat colpejat públicament. Les acusacions que la gent ha estat oblidada en massa a despullar-se i arrossegar-se per terra no tenen fonament. Però s'ha fet que la gent obeís les ordres d'estirar-se i aixecar-se. També és cert que els sospitosos en llocs on no s'han lliurat armes ni fugitius han estat amenaçats

socialdemòcrata. Fou el primer ministre de Turquia diversos cops.

²¹ El Dr. Hikmet Kıvılcımlı fou un membre del Comitè Central del clandestí Partit Comunista de Turquia (TKP) fins la seva dissolució. Va passar més de 12 anys a la presó pels seus ideals comunistes. Les seves idees eren similars a les de Mihri Belli: recolzar als «oficials progressistes» de l'exèrcit amb l'objectiu de realitzar un «cop revolucionari». Avui, una petita part de l'esquerra turca segueix defensant les seves idees.

de ser obligats a despullar-se, juntament amb les seves dones, i exposats, que és un mètode efectiu. Però això no ha anat més enllà d'una amenaça.

En resposta al tosc xovinisme i a la complicitat vil del crim de D. Avcıoğlu i d'altres, M. Belli i altres persones similars enarboren altament la bandera del nacionalisme turc (intentant emascarar-lo amb el marxisme-leninisme) d'una manera més clandestina (però, altra vegada, òbvia) i consideren que aquesta és «la tasca històrica dels socialistes».

M. Belli, que fins i tot troba un aspecte positiu en el feixisme racista turanà²² de Tūrkeş, diu el següent pel que fa a la qüestió kurda:

Hem declarat per a les comunitats ètniques de Turquia, en particular per als kurds, que veiem que és necessari que hi hagi una educació governamental republicana centralitzada, laica i revolucionària, per a que hi hagi una educació en la llengua materna i una educació cultural [...] perquè la fraternitat entre turcs i kurds, que té arrels històriques, *i si la integritat nacional i territorial de Tur-*

²² El turanisme és una ideologia racista i colonialista que afirma que els turcs són l'origen de totes les altres nacions i de totes les llengües del món. Defensen la conquesta i el genocidi en favor dels turcs i el sostenen l'MHP i els Llops Grisos.

quia fos sabotejada de qualsevol manera, es traduiria en un resultat contrari als interessos reals tant dels turcs com dels kurds i consolidaria la situació de l'imperialisme en aquesta regió del món. [el subratllat és meu]

No és això xovinisme de nació dominant? No sembla estar a favor de la igualtat de les nacionalitats, mentre que en realitat només reconeix el privilegi de fundar un estat als turcs i eliminar el dret dels kurds a fundar un estat amb eslògans burgesos demagògics com «unitat nacional» i «integritat territorial», defensant la desigualtat més flagrant entre nacionalitats i els privilegis de la burgesia turca? Els socialistes s'oposen al privilegi més petit per a qualsevol nació o a qualsevol desigualtat. No obstant això, a Turquia sempre ha estat el privilegi d'una nació, la nació turca, establir un estat-nació, i això encara segueix sent així. Nosaltres, com a comunistes, de la mateixa manera que no defensem cap privilegi en absolut, tampoc defensem aquest privilegi. Defensem, i continuem defensant, amb totes les nostres forces, el dret de la nació kurda a fundar un estat. Respectem absolutament aquest dret que no donem suport a la posició privilegiada dels turcs per davant dels kurds (o altres nacionalitats); ensenyem a les masses a reconèixer aquest dret sense vacil·lar i a rebutjar el dret de fundar un estat com un monopoli privilegiat d'una sola nació. El camarada Lenin diu:

Si, en la nostra agitació política, no proclamem i defensem la consigna del *dret* a la secessió, farem el joc, no tan sols a la burgesia, sinó també als terratinents feudals i a l'absolutisme de la nació *opressora*.²³

La nostra burgesia nacional mitjana i els sociooportunistes, mentre que d'una banda fan la impressió d'oposar-se als privilegis, de l'altra abracen de manera insidiosa i gelosa els privilegis existents que afavoreixen a la burgesia turca. Aquests comerciants hipòcrites, mentre estenen la mà oberta a la democràcia, estenen amb l'altra mà (per l'esquena) als reaccionaris i agents policials, amb el nacionalisme turc ferotge i fanàtic i el racisme feudal que els fa còmplices dels seus crims.

De la mateixa manera que és erroni suggerir que l'opressió nacional només es perpetra sobre el poble kurd, també és incorrecte afirmar que l'opressió nacional només l'aplica el govern de la burgesia monopolista i els terratinents. La burgesia mitjana turca i els seus representants de caràcter nacional (Dogan Avcioğlu, els İlhan Selçuk²⁴ i els

²³ Lenin, *El dret d'autodeterminació de les nacions*, capítol IV.

²⁴ İlhan Selçuk fou un periodista de *Cumhuriyet* (República), un dels principals diaris turcs. Va formar part de l'intent de cop d'estat de 1971, recolzant les idees d'una revolució nacional democràtica a través d'un cop militar.

nacionalistes turcs en general seguint els seus passos) i oportunistes que no són en absolut diferents (M. Belli, H. Kivılcımlı, oportunistes d'Aren-Boran²⁵ i més insidiosament els revisionistes Safak) són còmplices de la promulgació de l'opressió nacional per part de la burgesia turca. Sense una lluita contra el nacionalisme insidiós d'aquestes persones, sense eradicar les traces d'aquest nacionalisme, no es pot aconseguir la confiança recíproca, la unitat i la solidaritat entre treballadors de diverses nacionalitats.

²⁵ Sadun Aren i Behice Boran foren dos dels principals líders del TİP. La seva facció recolzava una línia reformista de transició lenta al socialisme. En el congrés del TİP de 1966, es van oposar radicalment a la facció de la revolució democràtica nacional, liderada per Mihri Belli i Doğu Perinçek, i els van expulsar, convertint-se així en majoria al TİP.

6. «Moviment popular» i moviment nacional

Els revisionistes Safak, que afirmen que l'opressió nacional només s'aplica al poble kurd, i que l'objectiu de l'opressió nacional és intimidar el poble kurd, veuen el moviment nacional kurd desenvolupant-se contra l'opressió nacional com un *moviment popular*. [el subratllat és meu] «El *poble kurd* ha alçat la bandera de la lluita contra la política d'opressió i assimilació nacional greus.» «El *poble kurd* lluita pels drets democràtics, la igualtat de les nacionalitats i l'autodeterminació [...]». [el subratllat és meu]

No obstant això, els moviments populars i els moviments nacionals són dues coses completament diferents. Un moviment popular és el nom amb el qual es coneixen les lluites dutes a terme en tots els períodes històrics per part de les classes oprimides contra les classes dirigents que les oprimeixen, tant per demandes parcials com per enderrocar aquests governants. Un moviment popular és *un moviment de classe de les masses oprimides*. Hi ha hagut moviments populars des de les primeres èpoques de la història. En l'era de l'imperialisme i en el nostre temps en què «l'imperialisme es dirigeix al col·lapse a gran escala i el socialisme avança cap a la victòria a tot el món»,

els moviments populars s'uneixen amb el lideratge políticament conscient del proletariat i avancen cap a l'alliberament definitiu de les masses de l'exploació i l'opressió. No obstant això, un moviment nacional es basa en primer lloc en una àrea històrica amb uns límits clars. Com va indicar el camarada Lenin, els moviments nacionals a l'Europa occidental cobreixen un període bastant clar, aproximadament entre els anys 1789 i 1871. «És aquest període el període dels moviments nacionals i la formació dels estats nacionals.» Pel que fa a l'Europa de l'est i l'Àsia, els moviments nacionals només van començar el 1905.

En segon lloc, la tendència natural dels moviments nacionals és cap a la formació d'estats nacionals. Al final del període 1789-1871, l'Europa occidental s'havia transformat en un sistema d'estats burgesos establerts, i aquests estats (excepte Irlanda) com a norma són estats amb integritat nacional (Lenin). La tendència natural dels moviments nacionals que van començar a l'Europa de l'est i l'Àsia al voltant de 1905 també va ser cap a la formació d'estats nacionals.

Les revolucions a Rússia, Pèrsia, Turquia i la Xina, les guerres balcàniques, aquesta és la cadena d'esdeveniments mundials de la *nostra* època al nostre «Orient». I només un cec pot no veure en aquesta cadena el despertar de *tota una sèrie* de moviments nacionals

burgesos i democràtics que lluiten per crear estats nacionalment independents i nacionalment uniformes.²⁶

Per què la tendència natural dels moviments nacionals cap a la formació d'estats nacionals? Perquè els moviments nacionals van sorgir juntament amb el desenvolupament del capitalisme. I avancen per a satisfer les necessitats del capitalisme.

Per tot el món, el període de la victòria final del capitalisme sobre el feudalisme ha anat lligat als moviments nacionals. Per a la victòria completa de la producció de les mercaderies, la burgesia ha de capturar el mercat local, i hi ha d'haver territoris units políticament amb una població que parli una sola llengua, per a la qual cosa cal eliminar tots els obstacles per al desenvolupament d'aquella llengua i per a la seva consolidació literària. Vet aquí el fonament econòmic dels moviments nacionals. La llengua és el mitjà més important de relació entre els humans. La unitat i el desenvolupament lliure de la llengua són les condicions més importants per al comerç genuïnament lliure i extens a l'escala adequada pel capitalisme modern, per a una agrupació lliure i extensa de la població amb totes les seves diverses classes

²⁶ Lenin, *El dret d'autodeterminació de les nacions*, capítol III.

i, finalment, per a l'establiment d'una connexió estreta entre el mercat i cadascun dels propietaris, grans o petits, i entre els venedors i els compradors.

Per tant, la tendència de tot moviment nacional és formar *estats nacionals*, en què aquests requeriments del capitalisme modern són satisfets de la millor manera. Els factors econòmics més profunds porten cap a aquest objectiu i, per tant, per al conjunt d'Europa occidental, o més ben dit, en tot el món civilitzat, l'estat nacional és *típic* i normal en el període capitalista.

[...] els estats de composició nacional mixta (coneguts com a estats plurinacionals, per oposició als estats nacionals) són «sempre els que tenen una constitució interna que per qualsevol raó romanen anormals o subdesenvolupats» (endarrerits).²⁷

En tercer lloc, *«[...] en la seva essència, un moviment nacional, és sempre una lluita burgesa, una lluita que és a favor de, i beneficia, principalment, a la burgesia»*.²⁸

El camarada Stalin també va dir:

²⁷ Lenin, *El dret d'autodeterminació de les nacions*, capítol I.

²⁸ Stalin, *El marxisme i la qüestió nacional*, capítol II.

La burgesia de la nació oprimida, reprimida per totes bandes, és agitada naturalment com a moviment. Apel·la al seu «poble nadiu» i comença a clamar sobre la «pàtria», al·legant que la seva pròpia causa és la causa de la nació en el seu conjunt. Es recluta un exèrcit d'entre els seus «compatriotes» en interès de [...] la «pàtria». Ni el «poble baix» roman sempre sord a les seves crides que manifesten al voltant de la seva bandera: la repressió des de dalt també els afecta i provoca el seu descontentament. Així comença el moviment nacional.

La força del moviment nacional ve determinada pel grau en què els amplis capes socials de la nació, el proletariat i la pagesia, hi participen.²⁹

Després que el camarada Stalin analitzés les condicions sota les quals treballadors i camperols s'unissin al moviment nacional i després de dir: «El proletariat amb consciència de classe té la seva pròpia bandera ja posada a prova, i no té necessitat de recórrer a la bandera de la burgesia»,³⁰ continua dient:

Amb el que s'ha dit, quedarà clar que la lluita nacional sota les condicions del capitalisme

²⁹ Ibíd.

³⁰ Ibíd.

burgès és una lluita de les classes burgeses entre si. De vegades, la burgesia aconsegueix atraure el proletariat al moviment nacional, i després la lluita nacional assumeix externament un caràcter «nacional». Però això és així només externament. En la seva essència, sempre és una lluita burgesa, que és a favor de i beneficia principalment a la burgesia.³¹

Com el camarada Stalin afegeix immediatament: «Però de cap manera això vol dir que el proletariat no hagi de lluitar contra la política d'opressió nacional»³². No, la conclusió que cal extreure d'això és que un moviment popular i un moviment nacional no són el mateix.

Si ho resumim, un moviment popular és un moviment de classe de les masses oprimides i explotades. I en essència sempre porta la marca de les masses oprimides i existeix en cada època històrica, i avui els moviments populars han avançat fins a adonar-se que l'alliberament definitiu de les masses unint-se amb el lideratge de la classe.

Els moviments nacionals van sorgir en les condicions d'un capitalisme *emergent*. A Occident va ser durant el període entre els anys 1789 i 1871, mentre que a Europa de l'est i l'Àsia això va començar després de 1905 i en alguns llocs encara

³¹ Ibíd.

³² Ibíd.

continua. Els moviments nacionals sempre porten la marca de la burgesia i és la tendència natural de cada moviment nacional establir estats amb integritat nacional que millor es corresponguin amb les necessitats del capitalisme.

El moviment actual al Kurdistan turc, que s'està «desenvolupant ràpidament», és alhora un *moviment nacional* liderat per la burgesia kurda i petits terratinents i també un moviment de classe, i també un moviment de classe, és a dir, un *moviment popular* dels treballadors i pagesos kurds oprimits i explotats, mostrant cada vegada més una predisposició a unir-se amb un lideratge comunista. Els primers només pretenen acabar amb l'opressió nacional de les classes dominants turques i al mateix moment apoderar-se del control del «mercado intern» en nom de la burgesia i els terratinents kurds, mentre que el segon s'oposa tant a l'explotació i l'opressió per part de la burgesia i els terratinents kurds com a l'opressió nacional i a la política de les nacionalitats opressores. Els revisionistes Safak presenten aquests dos moviments completament diferents, pel que fa al seu caràcter i objectius, com un de sol.

7. El desenvolupament dels moviments nacionals a l'Europa de l'est i l'Àsia

Ja hem esmentat que els moviments nacionals a l'Europa de l'est i l'Àsia només van començar al voltant de 1905 i que la tendència natural d'aquests moviments era la formació d'estats nacionals. El període en què els moviments nacionals van començar a l'Europa de l'est i l'Àsia va ser el període en què es va formar l'imperialisme, el comerç va adoptar un caràcter internacional i va ser quan la contradicció entre el capital internacional i la classe obrera internacional esdevingué evident.

Entre 1905 i finals de la Segona Guerra Mundial, els estats nacionals (alguns d'ells estats plurinacionals) es van formar a Europa de l'est i l'Àsia i les colònies generalment van assumir una suposada condició independent. No obstant això, en realitat es va estendre una nova forma de dependència, amb països semicolonitzats substituint a les colònies.

La Gran Revolució Socialista d'Octubre de 1917 va posar punt i final al període de revolucions antigues liderades per la burgesia a tot el món, iniciant el període de revolucions noves i democràtiques liderades pel proletariat i el perí-

ode de les revolucions socialistes. La burgesia va començar a témer els moviments populars de tot el món. Per aquest motiu, els moviments nacionals de l'Europa de l'est i l'Àsia van ser incapaços d'anar més enllà de canviar l'estructura colonial en una estructura semicolonial, conservant intacta l'estructura semifeudal. Les classes burgesa i terratinent van establir una aliança i col·laboració amb l'imperialisme.

A la fi de la Segona Guerra Mundial, amb l'èxit de la revolució neodemocràtica a la Xina, la presa del poder per part de fronts populars antifeixistes amb el lideratge proletari als països d'Europa de l'est i la seva transició immediata de la dictadura popular democràtica a la dictadura del proletariat i la construcció del socialisme i la regressió de l'imperialisme van fer que la burgesia dels països endarrerits tingués encara més por a la revolució.

En aquest nou període, quan l'imperialisme es dirigeix vers un col·lapse total i el socialisme avança vers la victòria a tot el món, la situació dels moviments nacionals és la següent:

La tasca de completar la revolució nacional i democràtica en països semicoloniais i semifeudals, és a dir, la tasca de liquidar completament l'imperialisme i el feudalisme, és ara a les espatlles del moviment de classes proletari. La burgesia ja no té el poder ni la capacitat per dur a terme aquestes

tasques, que són les seves pròpies tasques històriques. Només una ala de la burgesia nacional, la seva ala revolucionària, pot tenir un lloc com a aliada en un front popular unit sota el lideratge del proletariat. I fins i tot així només coixejant i vacil·lant constantment. Aquesta és la situació general, generalitzada i típica de la nostra època.

D'altra banda, la burgesia de les nacions oprimides, dependents, sotmeses i un sector de territoris en un petit nombre d'antigues colònies i estats plurinacionals s'embarquen en moviments nacionals contra l'opressió nacional i amb l'objectiu d'establir estats nació. Aquests moviments nacionals tant en aquestes colònies com en les nacions sotmeses són esdeveniments singulars que s'han transmès a la nostra època des del període anterior, no estan generalitzades i no caracteritzen la nostra època, però encara han de ser tractats pels marxistes-leninistes. En ambdós tipus de nacions la tendència natural dels moviments nacionals és vers la formació d'estats nacionals. Si alguna cosa és certa és que aquests moviments nacionals tenen un caràcter progressista i democràtic. Però una altra certesa és que aquests moviments nacionals, tant si acaben fundant un estat separat com d'altra forma, no podran completar la revolució nacional i democràtica. La tasca d'escombrar i desfer-se de l'imperialisme i el feudalisme en aquestes nacions tornarà a recaure sobre les espatlles del moviment

de classe del proletariat. El moviment proletari en aquest dos tipus de nacions ha de saber que, d'una banda, té la tasca de completar la revolució nacional i democràtica, mentre que, de l'altra, ha de donar suport al caràcter progressista i democràtic del moviment nacional burgès.

Turquia és avui un dels estats plurinacionals. A Turquia, només els kurds constitueixen una nació.³³ En aquest sentit, des del punt de vista dels comunistes turcs, la qüestió kurda constitueix l'essència (no la totalitat) de la qüestió nacional. Ara, donem un cop d'ull al desenvolupament del moviment nacional kurd.

³³ Vegeu la introducció.

8. El moviment nacional kurd

Els moviments nacionals a Turquia no són nous i no estan formats únicament pel moviment kurd. Van començar abans del col·lapse de la societat otomana i han continuat fins als nostres dies. Búlgars, grecs, hongaresos, albanesos, kurds, armenis, àrabs, iugoslaus i romanesos es van rebel·lar contra la nació dominant de l'Estat otomà, la nació turca, en nombroses ocasions. La història, moviment kurd a banda, ha conclòs els moviments nacionals amb una certa resolució. Dins les fronteres actuals de Turquia, l'únic moviment nacional que encara no s'ha resolt és el moviment kurd. A Turquia, la tendència natural del moviment nacional sempre ha estat vers la formació d'estats amb integritat nacional. El capitalisme, que va entrar silenciosament en la vida de l'Europa de l'est i l'Àsia a finals del segle XIX i principis del XX, va posar en marxa els moviments nacionals en aquestes regions. Les altres nacionalitats dins les fronteres de Turquia se'n van separar, organitzant-se dins dels estats nacionals (o plurinacionals), d'acord amb el desenvolupament de la producció de béns i el capitalisme, a excepció del moviment armeni, que va patir un genocidi massiu i un exili forçós el 1915 i el 1919.

El Tractat de Lausana va dividir els kurds entre diversos estats. Els imperialistes i el nou govern

turc van fixar les fronteres mitjançant el regateig, violant el dret a l'autodeterminació de la nació kurda i ignorant les seves aspiracions i desitjos.

D'aquesta manera, la regió del Kurdistan es va dividir entre l'Iran, l'Iraq i Turquia.

En aquesta conjuntura fem un altre puntualització: sens dubte és una injustícia que *el dret d'autodeterminació del Kurdistan fos trepitjat* i esquinçat per peces pel Tractat de Lausana. I com va dir el camarada Lenin en una altra ocasió, és tasca dels partits comunistes protestar constantment per aquesta injustícia i fer avergonyir a totes les classes dirigents en relació amb aquest tema. No obstant això, seria una ximpleria incloure la rectificació d'aquesta injustícia en el programa, ja que hi ha molts exemples d'injustícies històriques que fa temps que han perdut la seva vigència. Mentre no es tracti d'una «injustícia històrica que encara *retarda directament* el desenvolupament social i la lluita de classes»³⁴ els partits comunistes no poden adoptar una posició que desviï l'atenció de la classe treballadora de qüestions fonamentals assegurant la seva rectificació. La injustícia històrica a la qual ens hem referit amunt ha perdut la seva actualitat: ha deixat de tenir un caràcter que «impedeixi directament el desenvolupament social i la lluita de classes». Per aquest motiu, els

³⁴ Lenin, *El programa agrari de la socialdemocràcia russa*, capítol VII.

comunistes no poden ser tan ximpls ni mancats d'enteniment com per exigir aquesta rectificació. La raó per la qual fem aquesta puntualització és la petició d'un company durant la discussió d'un esborrany de programa per posar en el programa la unificació de la regió del Kurdistan. El moviment comunista a Turquia només està obligat a resoldre de la millor manera, de la manera més correcta, la qüestió nacional al si de les fronteres de Turquia. Si els partits comunistes de l'Iraq i l'Iran troben que la millor solució a la qüestió nacional des del punt de vista dels seus propis països, llavors la injustícia històrica en qüestió ja no tindrà cap valor ni importància a llarg termini. Per a nosaltres incloure la unificació del conjunt del Kurdistan seria poc encertat per aquest motiu: això no és una cosa que nosaltres haguem de determinar. És una cosa que la nació kurda determinarà. Defensem el dret d'autodeterminació de la nació kurda, és a dir, el dret a establir el seu propi estat separat. Si exercirà aquest dret, o de quina manera ho farà, ho deixem a la *mateixa* nació kurda. Atès que posteriorment tornarem en aquest punt, ara proseguim.

El moviment kurd va continuar al si de les fronteres de Turquia establertes pel Tractat de Lausana. De tant en tant hi va haver alçaments. Les més significatives van ser la rebel·lió del xeic

Said de 1925, la rebel·lió de l'Ararat de 1928,³⁵ la rebel·lió de Zilan de 1930³⁶ i la rebel·lió de Dersim de 1938. A més del caràcter «nacional» d'aquests moviments, també tenien un caràcter feudal. Senyors feudals que havien tingut autogovern fins aquell moment es van enfrontar a les autoritats centrals quan el govern va començar a amenaçar aquest autogovern. Aquest va ser el principal factor que va impulsar els senyors feudals a rebel·lar-se contra el govern central. La burgesia kurda, que volia dominar «el seu propi» mercat domèstic, unida als senyors feudals que desitjaven l'autogovern contra l'autoritat central en mans de les classes dirigents turques. Pel que fa a l'àmplia participació de les masses camperoles en aquests moviments, s'explica per l'opressió nacional despietada. Com va assenyalar el camarada Stalin sobre la política d'opressió nacional:

³⁵ La rebel·lió de l'Ararat fou una guerra de tres anys en la part més oriental de Turquia, localitzada al voltant de la muntanya d'Ararat. Liderada pel Partit Xoybûn, va establir una República Kurda d'Ararat provisional. La rebel·lió fou reprimida per Turquia amb la col·laboració de l'Imperi britànic i França.

³⁶ La rebel·lió de Zilan de 1930 o la massacre de Zilan, fou una ofensiva de l'estat turc que va tenir lloc a la vall de Zilan durant la rebel·lió de l'Ararat. Els bombardejos de l'estat turc van matar aproximadament de 5.000 a 15.000 persones entre el 12 i el 13 de juliol.

Desvia l'atenció de les grans capes socials de les qüestions socials, de les qüestions de la lluita de classes, a les qüestions nacionals, a les qüestions «comunes» al proletariat i a la burgesia. I això crea un terreny favorable per a la propaganda sobre l'«harmonia d'interessos», per igualar els interessos de classe del proletariat, per a esclavitzar moralment els treballadors.³⁷

Totes aquestes raons van unir els senyors feudals kurds, la burgesia i els intel·lectuals kurda naixents, i els pagesos kurds, contra la burgesia, els terratinents i la burocràcia dirigent del nou estat que dominava Turquia. La burgesia turca, les classes dominants del nou estat, i els terratinents van intentar estendre i reviure el racisme en tots els àmbits. Van reescriure la història des del principi, inventant una teoria racista i sense sentit que afirmava que totes les nacions provenien dels turcs. L'origen de totes les llengües també va ser el turc (!). La Teoria del llenguatge del sol es va fabricar per a demostrar-ho. Els turcs eren els mestres (en realitat, els «mestres» eren les classes dominants turques). Pel que fa a les minories, es van veure obligades a obeir-los. Estava prohibit parlar qualsevol altre idioma diferent del turc. Tots els drets democràtics de les nacionalitats minoritàries foren usurpats. Eren permeses tota mena de tortures i

³⁷ Stalin, *El marxisme i la qüestió nacional*, capítol II.

insults envers ells. Les paraules degradants es van utilitzar per als kurds. Es van fer esforços per crear xovinisme turc entre els treballadors i pagesos turcs, que van tenir un gran èxit. La llei marcial, declarada a tot el país, era doblement severa a l'est. La regió kurda va ser declarada «zona militar restringida», etc. Era inevitable que tot això enfortiria el nacionalisme de nació oprimida com a reacció al xovinisme de nació dominant. Era inevitable que els pagesos kurds fossin empesos a les files de la burgesia i els senyors feudals de la seva pròpia nacionalitat. El poble kurd, una gran majoria dels quals ni tan sols parlava turc, en particular la pagesia kurda, espontàniament va reaccionar violentament als funcionaris de la nova administració, la qual els oprimia i turmentava com un governador colonial. Aquesta reacció justa dels pagesos inevitablement es va combinar amb la reacció dels terratinents feudals kurds i de la burgesia kurda. D'aquesta manera van sorgir les rebel·lions kurdes. Els comunistes donen suport a l'aspecte progressista i democràtic d'aquestes rebel·lions contra la tirania, la política d'opressió de les nacions, la desigualtat i el privilegi, però s'oposen al desig dels terratinents feudals d'autogovernar-se i a la lluita de la burgesia per la seva pròpia superioritat. No defensen el privilegi i la superioritat de la classe burgesa i terratinent de

cap nació. En aquells períodes, el TKP³⁸ va seguir una política errònia; va donar un suport incondicional a la política d'opressió nacional de les classes dominants turques. En lloc d'unir la forta i justa reacció de la pagesia kurda a l'opressió nacional amb el lideratge proletari, s'aferrà a la burgesia i als terratinents turcs, infligint així un gran dany a la unitat popular de les dues nacionalitats. Això va sembrar les llavors de la manca de confiança vers els treballadors i camperols turcs entre els treballadors kurds.

Aquells que aplaudeixen la supressió de les rebel·lions kurdes pel nou Estat turc i les massacres subsequents com a moviment «progressista», «revolucionari», contra el feudalisme, són, purament i simple, xovinistes de nació dominant incorregibles. Aquest tipus de persona ignora el fet que el nou Estat turc no només va atacar els caps feudals kurds, sinó també tot el poble kurd, les dones, els nens i els homes, massacrant desenes de milers de ciutadans. Obliden que el nou Estat turc era amigable envers els caps feudals que no s'hi oposaven, donant-los suport i enfortint-los. Ignoren la diferència significativa entre els factors

³⁸ El *Türkiye Komünist Partisi* – Partit Comunista de Turquia fou el primer partit comunista fundat en l'època de la guerra turca d'independència el 1920. El 1921, el seu líder, Mustafa Suphi, fou assassinat juntament amb 14 dels seus líders principals. El partit fou prohibit el 1922 i va seguir existint en la clandestinitat, però mai ha esdevingut un partit gran.

que van obligar la pagesia kurda i els caps feudals kurds a alçar-se. A més, hi ha els anomenats «comunistes» que tenen la temptació de defensar la política d'opressió nacional de les classes dirigents turques basant-se en l'al·legat que els britànics estaven darrere la rebel·lió del xeic Said. No discutirem aquí si l'imperialisme britànic estava darrere de la revolta del xeic Said. Discutirem si la política d'opressió nacional es pot defensar sobre la base d'aquesta acusació. Suposem que la mà de l'imperialisme britànic es trobava darrera de la rebel·lió del xeic Said. En aquestes circumstàncies, quina hauria de ser l'actitud d'un moviment comunista?

En primer lloc, oposar-se de totes totes a la política de les classes dominants turques de suprimir i aixafar el moviment nacional kurd, lluitar activament contra això i exigir que la nació kurda determini el seu destí. És a dir, exigir que la nació kurda decideixi si vol establir un estat separat. A la pràctica, això significa que se celebri un referèndum a la regió kurda, sense ingerència externa, amb la mateixa nació kurda decidint, d'aquesta manera o d'una altra de similar, si secessionar-se o no. Un moviment comunista primer hauria lluitat per la retirada de totes les unitats militars envia-des per a reprimir el moviment kurd; la prevenció absoluta de tota mena d'ingerència; la nació kurda prenent la seva pròpia decisió sobre el seu futur, i

la denúncia de la política de supressió, persecució i intervenció de les classes dirigents turques, davant la qual hauria lluitat activament en contra.

En segon lloc, hauria denunciat la política de l'imperialisme britànic d'enfrontar nacions entre si i com això perjudica la unitat dels treballadors de totes les nacions, i hauria lluitat activament contra la política imperialista britànica d'intervenció en els afers interns.

En tercer lloc, hauria avaluat la secessió de la nació kurda «en el seu conjunt des del punt de vista dels interessos de la lluita de classes del proletariat pel desenvolupament social i el socialisme» i arribat a la decisió de donar suport o no a la secessió. Si no es considerés encertat per als interessos de classe del proletariat, hauria propaganditzat a favor d'això entre els treballadors kurds i els pagesos en particular, els comunistes kurds haurien fet propaganda a favor de la unitat entre el seu propi poble i haurien lluitat contra aquells que s'esforçaven per conciliar la lluita contra l'opressió nacional amb la d'enfortir la posició dels terratinents, mul·làs, xeics, etc. Malgrat això, si la nació kurda decidís separar-se, els comunistes turcs ho haurien acceptat i, sens dubte, lluitarien contra les tendències contràries al desig de secessionar-se. Pel que fa als comunistes kurds, haurien continuat fent campanya per a la *unificació* entre els treballadors i proletaris kurds, lluitant contra la intervenció

imperialista i lluitant contra els senyors feudals kurds, els xeics i els mul·làs i els objectius nacionalistes de la burgesia.

Si el moviment comunista decidís que la secessió de la nació kurda era beneficiosa pel que fa als interessos de classe del proletariat, per exemple, si la possibilitat de revolució a la regió kurda augmentés en cas de secessió, en aquest cas hauria defensat la secessió. Hauria defensat activament la secessió tant entre els treballadors turcs com entre els kurds. En ambdós casos, s'haurien establert vincles afectuosos i sincers entre els treballadors turcs i els kurds. El poble kurd hauria nodrit una gran confiança i sentiment d'amistat cap al poble i els comunistes turcs. La unitat dels pobles hauria estat més ferma i l'èxit de la revolució hauria estat més senzill de possibilitar.

Reiterem: aquells que s'esforcen a presentar la conculcació del dret d'autodeterminació de la nació kurda per part del govern turc sobre i dur a terme massacres, etc. com a justos i progressistes al·legant que l'imperialisme britànic va estar involucrat en el moviment xeic Said són xovinistes turcs incorregibles. És instructiu que Metin Toker³⁹, que avui és el defensor més vil (i assessor

³⁹ Metin Toker fou un periodista que va publicar un diari anomenat *Akis* (Eco). Va escriure un llibre sobre la rebel·lió del xeic Said, caracteritzant-la com un moviment conservador i fanàtic sunnita oposat a les reformes «democràtiques» i «seculars» de Mustafà Kemal.

no nomenat) de la banda de generals feixistes pro-americans, s'aferri a l'atribució de la «participació imperialista britànica» per a justificar les massacres infligides durant aquest període a la nació kurda. És altra vegada instructiu que Doğan Avcioğlu, que intenta defensar de manera descarada la crueltat del comandant que fins i tot els governants feixistes no tenen el coratge de defensar obertament, s'aferri a la mateixa acusació. El dret a l'autodeterminació d'una nació no es pot restringir ni retirar al·legant que és o pot convertir-se en un instrument de l'imperialisme. Sobre la base d'aquesta acusació, no es pot defensar l'«opressió i el maltractament» d'una nació. A més, durant aquest període en qüestió, el govern turc col·laborava amb els imperialistes britànics i francesos. El lema fonamental del proletariat respecte a la qüestió nacional és el mateix en totes les circumstàncies:

Ni un sol privilegi per a cap nació ni cap llengua! Ni la més mínima opressió o injustícia a les minories nacionals!⁴⁰

⁴⁰ Aquesta cita de Lenin no es troba present en les seves *Obres Completes*. A les *Notes crítiques sobre la qüestió nacional*, es pot trobar la frase següent, que és similar: «[...] cap privilegi per a cap nació ni cap idioma [...] qualsevol mesura que introduïxi algun privilegi [...] contra la igualtat de les nacions o els drets d'una minoria nacional ha de ser declarada il·legal.»

L'opressió nacional de les classes dirigents turques ha continuat fins als nostres dies. Paral·lelament, el moviment nacional kurd també ha persistit, amb una excepció: un sector de senyors feudals kurds s'ha unit a les files de les classes dirigents turques. Un nombre molt reduït de grans burgesos kurds també s'ha unit a les files de les classes dirigents turques. La burgesia kurda s'ha enfortit considerablement, i la influència feudal en el moviment nacional kurd s'ha afeblit proporcionalment. Avui la reforçada burgesia kurda, els intel·lectuals que han adoptat la seva ideologia, i els petits terratinents lideren el moviment nacional kurd. Malgrat això, els treballadors i pagesos kurds també estan proporcionalment menys influïts per la burgesia i els terratinents kurds que en el passat. Les idees marxistes-leninistes han començat a arrelar entre els treballadors kurds, els camperols i els intel·lectuals empobrits i s'estan estenent ràpidament. En aquestes condicions, quina hauria de ser l'actitud dels comunistes turcs al moviment nacional kurd? Ara tractarem aquest punt, i exposarem la línia errònia dels revisionistes Safak, que perjudica la unitat dels pobles.

9. El contingut democràtic del moviment nacional kurd

El moviment nacional kurd posseeix un contingut democràtic general, ja que un aspecte d'aquest s'oposa a la coacció, la tirania, els privilegis i els interessos egoistes de les classes dominants de la nació opressora. L'eliminació de l'opressió nacional, l'assegurament de la igualtat entre nacionalitats, l'eliminació dels privilegis de les classes governants de la nació dominant, el final de les prohibicions i restriccions a la llengua, la igualtat entre nacions en tots els àmbits i el reconeixement de la igualtat en el dret a establir un estat-nació, són totes demandes democràtiques i progressistes.

El camarada Stalin va dir:

La restricció de la llibertat de moviment, la privació, la repressió del llenguatge, el tancament d'escoles i altres formes de persecució afecten els treballadors no menys, sinó més, del que ho fa per a la burgesia. Aquest estat de coses només pot servir per retardar el lliure desenvolupament de les forces intel·lectuals del proletariat de les nacions sotmeses. No es pot parlar seriósament d'un desenvolupament complet de les facultats intel·lectuals del treballador tàtar o

jueu si no se li permet utilitzar la seva llengua nativa en reunions i conferències, i si les seves escoles estan tancades.⁴¹

Tornem a recordar els escrits del camarada Stalin:

Però la política de persecució nacionalista és perillosa per a la causa del proletariat també per un altre motiu. Desvia l'atenció de les grans capes socials de les qüestions socials, de les qüestions de la lluita de classes, a les qüestions nacionals, a les qüestions «comunes» al proletariat i a la burgesia. I això crea un terreny favorable per a la propaganda sobre l'«harmonia d'interessos», per igualar els interessos de classe del proletariat, per esclavitzar moralment els treballadors. Això crea un obstacle seriós a la causa d'unir els treballadors de totes les nacions.⁴²

La política d'opressió nacional ni tan sols s'atura esclafant les nacions dependents, sinó que, també, en molts casos, es converteix en una política d'enfrontament entre nacions. D'aquesta manera, es sembren les llavors de l'enemistat entre els treballadors de diverses nacionalitats. Les classes dominants de les nacions dominants que «divi-

⁴¹ Stalin, *El marxisme i la qüestió nacional*, capítol II.

⁴² Ibíd.

deixen» els treballadors, d'aquesta manera, troben més fàcil governar.

El moviment nacional de la nació oprimida, ja que un aspecte d'ella es dirigeix contra la política d'opressió nacional de la nació dominant, serveix per assegurar la unitat entre treballadors i proletaris de diverses nacionalitats, el lliure desenvolupament de la fortalesa moral dels treballadors de la nació oprimida i l'eliminació dels obstacles que ho impedeixen.

El camarada Lenin diu el següent:

El nacionalisme burgès de *qualsevol* nació oprimida té un contingut democràtic general que es dirigeix *contra* l'opressió, i és en relació a això que li donem un suport *incondicional*. Alhora el distingim estrictament de la tendència cap a l'exclusivisme nacional;⁴³

Però en cap moviment nacional les exigències de la burgesia i els terratinents d'aquesta nació s'aturen en l'eliminació de l'opressió nacional i la igualtat de nacionalitats. Seguim ara al punt següent.

⁴³ Lenin, *El dret d'autodeterminació de les nacions*, capítol IV.

10. Al si del moviment nacional kurd, l'acció «positiva» de la burgesia i els petits terratinents amb l'objectiu d'enfortir el nacionalisme

En general en tots els moviments nacionals, i en particular en el moviment nacional kurd, l'objectiu fonamental de la burgesia és assegurar la seva pròpia superioritat: dominar el mercat, monopolitzar la riquesa mineral a la seva regió, etc., assegurar el privilegi i la desigualtat en benefici propi i garantir el seu propi desenvolupament nacional. La burgesia i —en la mesura que participen en el moviment nacional— els terratinents, exigeixen privilegis i desigualtats en benefici propi. Volen usurpar els drets democràtics d'altres nacions al seu favor. Volen implementar l'opressió nacional vers aquells més febles que ells mateixos. Volen separar els proletaris de les diferents nacions amb barreres nacionals i assegurar-se que els seus propis proletaris i altres treballadors recolzin incondicionalment els seus objectius nacionalistes. Volen substituir la cultura internacional democràtica del proletariat per la seva pròpia cultura nacional, desenvolupar aquesta cultura nacional —és a dir, la cultura burgesa dominant—, nodrir el proletariat i

els treballadors d'aquesta cultura, i fer-los partidaris incondicionals de les seves pròpies ambicions de classe. La burgesia i els terratinents es resisteixen a la tendència històrica de les nacionalitats a fusionar-se i separar-se de l'assimilació forçada. Resisteixen a aquesta assimilació natural i a la desaparició natural de les diferències nacionals, resisteixen a la unificació dels proletaris de totes les nacions de l'estat en les organitzacions mateixes, desitjant separar-los segons les seves nacionalitats i unir els seus propis proletaris en «organitzacions nacionals» enlloc d'organitzacions de classe per tal d'aprofundir en les seves pròpies ambicions de classe.

Avui és impossible deixar de banda, al costat del caràcter democràtic general al si del moviment nacional kurd, les ambicions reaccionàries que pretenen enfortir un nacionalisme similar a l'esmentat amunt. Aquestes ambicions són les de la burgesia i els terratinents que lideren el moviment nacional kurd.

Els revisionistes Safak han deixat de banda completament l'acció «positiva» de la burgesia i els terratinents al si del moviment nacional kurd amb l'objectiu d'enfortir el nacionalisme. Segons els revisionistes Safak, el moviment que es desenvolupa al Kurdistan de Turquia no és un moviment nacional amb els seus aspectes progressistes i reaccionaris, sinó un *moviment completament popular*

contra una *política d'opressió nacional i assimilació dels drets democràtics, la igualtat de nacionalitats i la seva autodeterminació* (!). Així, els revisionistes Safak donen suport a les ambicions i els esforços nacionalistes i antiproletaris de la burgesia kurda i els petits terratinents, sabotejant la unitat dels dos pobles en unir la classe treballadora i el proletariat kurds amb la burgesia i els petits terratinents kurds. La línia nacionalista turca del revisionisme Safak s'ha reconciliat amb el nacionalisme kurd.

En resum, com en tots els moviments nacionals, el moviment nacional kurd té dos vessants.

El primer és el seu contingut democràtic general, oposant-se a l'opressió nacional, els privilegis, el monopoli en l'establiment d'un estat, i la repressió i persecució de la burgesia i els terratinents turcs.

El segon, el contingut reaccionari pretén enfortir el nacionalisme kurd i, així, accomplir la dominació i els privilegis de la burgesia i els terratinents kurds.

11. Quina hauria de ser l'actitud del proletariat amb consciència de classe turc pel que fa al moviment nacional kurd?

En primer lloc, assenyalem que el proletariat conscient de Turquia, independentment de la nacionalitat, no ocuparà el seu lloc sota la bandera del nacionalisme burgès. De nou, en paraules del camarada Stalin:

El proletariat amb consciència de classe té la seva pròpia bandera ja posada a prova, i no té necessitat de recórrer a la bandera de la burgesia.⁴⁴

En segon lloc, el proletariat conscient de Turquia, independentment de la nacionalitat, s'esforçarà en reunir les masses treballadores i pageses al voltant de la seva pròpia bandera i liderarà la lluita de la classe treballadora. Prenent l'estat turc com a base, unirà els treballadors de totes les nacions de Turquia en organitzacions de classe conjuntes.

En tercer lloc, el proletariat conscient de Turquia, independentment de la nacionalitat, donarà suport incondicional a l'oposició del moviment nacional kurd a l'opressió, la persecució i els privi-

⁴⁴ Stalin, *El marxisme i la qüestió nacional*, capítol II.

legis de les classes dominants turques, i el contingut democràtic general, amb l'objectiu d'eliminar l'opressió nacional i aconseguir la igualtat de les nacions. També recolzarà explícitament i incondicional a moviments similars d'altres nacionalitats oprimides.

En quart lloc, el proletariat conscient de Turquia, independentment de la nacionalitat, romanirà completament imparcial pel que fa a la burgesia i els terratinents de diverses nacionalitats que s'esforcen en la lluita per la seva pròpia dominació i privilegis. El proletariat conscient de Turquia mai donarà suport a la tendència al si del moviment nacional kurd que té l'objectiu d'enfortir el nacionalisme kurd, i mai ajudarà al nacionalisme burgès; de forma definitiva, no donarà cap suport a la lluita de la burgesia i els terratinents kurds pel seu propi domini i privilegis. És a dir, només donarà suport al contingut democràtic general al si del moviment nacional kurd i no anirà més enllà d'això.

Espero que, per tal d'entendre millor la qüestió, els lectors suportin aquesta llarga cita del camarada Lenin:

El principi nacional és històricament inevitable en la societat burgesa i, tenint en compte aquesta societat, el marxista reconeix plenament la legitimitat històrica dels moviments nacionals. Però per tal d'evitar

que aquest reconeixement es converteixi en una apologia del nacionalisme, *s'ha de limitar estrictament al que tenen de progressiu* aquests moviments, per tal que aquest reconeixement no pugui conduir a què la ideologia burgesa eclipsi la consciència proletària. [el subratllat és meu]

El despertar de les masses de la letargia feudal, i la seva lluita contra tota opressió nacional, per la sobirania del poble, de la nació, són progressistes. Per tant, és el deure del marxista defensar el democratismes més resolutiu i coherent en tots els aspectes de la qüestió nacional. *Aquesta tasca és en gran part negativa*. Però aquest és el límit a partir del qual pot donar suport el proletariat al nacionalisme, perquè més enllà d'aquest comença l'activitat «positiva» de *la burgesia* que s'esforça per *consolidar* el nacionalisme. [el subratllat és meu]

Expulsar el jou feudal, tota opressió nacional, acabar amb tots els privilegis dels quals gaudeix qualsevol nació o llengua particular, és el deure imperatiu del proletariat com a força democràtica, i sens dubte està entre els interessos de la lluita de classes, que és esmorteïda i obstaculitzada per les discussions sobre la qüestió nacional. Però anar més enllà d'aquests límits estrictament definits

i recolzar el nacionalisme burgès significa traïr el proletariat i posar-se del bàndol de la burgesia. Hi ha una frontera aquí, que, sovint, és molt tènue, i de la qual els bundistes i els nacionalistes-socialistes ucraïnesos perden completament de vista. Combatre tota opressió nacional? Sí, és clar! Lluitar per qualsevol mena de desenvolupament nacional, per la «cultura nacional» en general? Per descomptat que no.

El desenvolupament de la nacionalitat en general és el principi del nacionalisme burgès. D'aquí l'exclusivitat del nacionalisme burgès, d'aquí la inacabable discussió nacional. [el subratllat és meu] *El proletariat, tanmateix, lluny de comprometre's a defensar el desenvolupament nacional de totes les nacions, al contrari, adverteix les masses contra aquestes il·lusions,* defensa la llibertat més completa de les relacions d'intercanvi capitalistes i celebra qualsevol assimilació nacional, excepte la que es fonamenta en la força o el privilegi. [el subratllat és meu]

El [...] proletariat no pot donar suport a cap consagració del nacionalisme; al contrari, ha de donar suport a tot allò que ajudi a eliminar les distincions nacionals i a derruir les barreres nacionals. Donar suport a tot el que estrenyi més i més els vincles entre les

nacionalitats, a tot allò que tendeixi a fusionar les nacions. Actuar de manera diferent significaria posar-se del bàndol dels ignorants nacionalistes reaccionaris.⁴⁵

El camarada Lenin continua:

La burgesia sempre posa les seves demandes nacionals al capdavant, i ho fa de manera categòrica. Amb el proletariat, però, aquestes demandes se subordinen als interessos de la lluita de classes. Teòricament, no podeu dir abans d'hora si la revolució democràtica-burgesa acabarà amb la secessió d'una determinada nació respecte d'una altra, o amb la igualtat de totes dues; *en tot cas*, allò que importa al proletariat és assegurar el desenvolupament de la seva classe. Per a la burgesia és important malmetre aquest desenvolupament en posar els objectius de la «seva» nació per davant dels del proletariat. Per això el proletariat es limita, per dir-ho així, a la demanda negativa pel reconeixement del *dret* d'autodeterminació, sense donar garanties a cap nació, sense prometre de donar *res a costa de menyscar* una altra nació.

⁴⁵ Lenin, *Notes crítiques sobre la qüestió nacional*, capítol IV

Això potser no és «pràctic», però és en efecte la millor garantia per a l'assoliment de la més democràtica de totes les solucions possibles. El proletariat necessita únicament aquestes garanties, mentre que la burgesia de tota nació requereix garanties pels *seus propis* interessos, independentment de la posició (dels possibles desavantatges) d'altres nacions.⁴⁶

El camarada Lenin segueix:

A la petició que les seves demandes siguin «pragmàtiques», la burgesia de les nacions oprimides pot cridar el proletariat a donar suport a les seves aspiracions incondicionalment [...].

El proletariat s'oposa a un pragmatisme així. Alhora que reconeix la igualtat i drets iguals a un estat nacional, valora per damunt de tot l'aliança entre els proletaris de totes les nacions, i valora qualsevol demanda nacional, qualsevol separació nacional, *des de la perspectiva* de la lluita de la classe treballadora.

Per als treballadors allò que és important és distingir els *principis* de dues tendències. *En la mesura* que la burgesia de la nació opri-

⁴⁶ Lenin, *El dret d'autodeterminació de les nacions*, capítol IV

mida combat l'opressor, nosaltres sempre hi estem, en tot cas, i més fortament que en cap altre, *a favor*, ja que som els enemics més fermes i coherents de l'opressió. Però en la mesura que la burgesia de la nació oprimida defensa el *seu propi* nacionalisme burgès, hi estem en contra. Lluita contra els privilegis i la violència de la nació opressora, i cap tolerància per la recerca de privilegis per part de la nació oprimida.

Si, en la nostra agitació política, no proclamem i defensem la consigna del *dret* a la secessió, farem el joc, no tan sols a la burgesia, sinó també als terratinents feudals i a l'absolutisme de la nació *opressora* [...].

El nacionalisme burgès de *qualsevol* nació oprimida té un contingut democràtic general que es dirigeix *contra* l'opressió, i és en relació a això que li donem un suport *incondicional*. Alhora el distingim estrictament de la tendència a l'exclusivisme nacional [...].

Lluitem sobre la base d'un estat determinat; unim els treballadors de totes les nacions que viuen en aquest estat; no podem garantir cap via particular de desenvolupament nacional, ja que marxem cap al nostre objectiu de classe per *tots* els camins possibles.

Amb tot, no podem avançar cap a aquest objectiu si no lluitem contra tot nacionalisme, i no sostenim la igualtat de les diverses nacions.

[...] la tasca d'agitació i la propaganda quotidianes contra tots els privilegis estatals i nacionals, i pel dret, el dret igual de totes les nacions, al seu estat nacional. Aquesta (en l'actualitat) és la nostra tasca principal en la qüestió nacional, ja que només d'aquesta manera defensarem els interessos de la democràcia i l'aliança de totes les nacions en una marxa igual.⁴⁷

Els interessos de la classe treballadora i de la seva lluita contra el capitalisme exigeixen la completa solidaritat i la unitat més estreta dels obrers de totes les nacions; exigeixen la resistència a la política nacionalista de la burgesia de qualsevol nacionalitat. Per tant, els socialdemòcrates es desviarien de la política proletària i subordinarien els obrers a la política de la burgesia si repudiessin el dret d'autodeterminació de les nacions, és a dir, el dret d'una nació oprimida a la secessió, o si donessin suport a totes les demandes nacionals de la burgesia de les nacions oprimides. No hi ha cap diferència per al treba-

⁴⁷ Ibíd.

llador assalariat entre ser explotat principalment per la burgesia gran russa o bé per una burgesia no russa, o la burgesia polonesa en comptes de l'hebrea, etc. El treballador assalariat que ha arribat a entendre els seus interessos de classe és tan indiferent respecte dels privilegis estatals dels capitalistes grans russos com de les promeses dels capitalistes polonesos i ucraïnesos d'establir un paradís terrenal quan obtinguin privilegis estatals.

En qualsevol cas el treballador assalariat serà subjecte d'explotació. La lluita reeixida contra l'explotació requereix que un proletariat lliure del nacionalisme, i absolutament neutral, per dir-ho d'alguna manera, en la lluita per la supremacia que hi ha entre la burgesia de les diverses nacions. Si el proletariat de qualsevol nació dona el més petit suport als privilegis de la «seva» burgesia nacional, allò durà inevitablement a la desconfiança vers el proletariat d'altres nacions; afeblirà la solidaritat internacional de classe dels obrers i els dividirà, per goig de la burgesia.⁴⁸

Reiterem:

El moviment nacional kurd, com a lluita d'una nació oprimida contra les classes dominants d'una

⁴⁸ Lenin, *El dret d'autodeterminació de les nacions*, capítol V.

nació dominant, és progressista i té un contingut democràtic. Donem suport incondicionalment a aquest contingut democràtic. Lluitem de manera decidida i implacable contra tota mena de privilegis i desigualtats que beneficien a la burgesia i als terratinents turcs (inclòs el privilegi d'establir un estat). També donem suport incondicional a les demandes del moviment nacional kurd en aquest sentit.

Però també lluitem contra les ambicions reaccionàries i nacionalistes de la burgesia kurda i els petits terratinents. Mentre es lluita contra les desigualtats i els privilegis que afavoreixen les classes dominants turques i l'opressió i la persecució nacionals dirigides a les minories nacionals, si no es lluita contra les ambicions nacionalistes de la burgesia i els terratinents, es consolidarà un altre nacionalisme –el nacionalisme kurd– i la consciència de classe del proletariat kurd serà atenuada pel nacionalisme burgès.

Els treballadors i camperols kurds seran empesos a adoptar el nacionalisme, i la unitat i la solidaritat entre els treballadors i els camperols kurds i turcs serà sabotejada.

Els revisionistes Safak, presentant el moviment nacional kurd, que té diferents elements al seu si, com un moviment homogeni del «poble kurd», retratant aquest moviment en el seu conjunt i absolutament *progressista*, i, en no indicar

fins a quin punt i des de quins aspectes és progressista i després fins a quin punt i des de quins aspectes comencen les ambicions reaccionàries de la burgesia i els terratinents (més ben dit, sense diferenciar entre ells), arriba a la conclusió apuntada amunt que beneficia als terratinents i a la burgesia. D'aquesta manera, fa concessions a la burgesia i els terratinents kurds en detriment, en general, del proletariat de Turquia i, en particular, del proletariat kurd! Tenim curiositat pel que faran els revisionistes Safak en el futur quan l'«acció positiva» de la burgesia i els terratinents kurds es faci sentir amb més força. Però avui està clar què faran! S'uniran de forma incondicional a les files dels nacionalistes turcs.

Recalquem aquest punt: els comunistes sempre diferencien amb rotunditat entre el nacionalisme d'una nació oprimida i el d'una nació dominant, entre el nacionalisme d'una nació petita i el d'una nació gran.

Sobre aquest tema, el camarada Lenin diu:

Pel que fa al segon tipus de nacionalisme, nosaltres, ciutadans d'una nació gran, gairebé sempre hem estat culpables, en la pràctica històrica, d'infinitat de casos de violència. A més, cometem violència i insultem infinitat de vegades sense adonar-nos-en [...].

És per això que l'internacionalisme per part dels opressors o de les nacions «grans», com se les anomena (encara que només siguin grans en la seva violència, com a assetjadores), ha de consistir no només en l'observança de la igualtat formal de les nacions, sinó fins i tot en una desigualtat de la nació opressora, la nació gran, que ha de compensar la desigualtat real que s'esdevé en la pràctica. Qualsevol que no ho entengui no ha comprès la veritable actitud proletària davant la qüestió nacional, encara sosté, en el fons, un punt de vista essencialment petitburgès i, per tant, segur que acabarà compartint el punt de vista burgès.⁴⁹

El camarada Lenin continua:

Perquè res frena tant el desenvolupament i l'enfortiment de la solidaritat de la classe proletària com la injustícia en l'esfera nacional i res fa reaccionar amb tanta sensibilitat als representants d'altres nacions «ofeses» com el sentiment d'igualtat i la violació d'aquesta igualtat, sigui per negligència o per vulneració d'aquesta igualtat per part dels seus camarades proletaris. És per això que, en aquest cas, és preferible excedir-se

⁴⁹ Lenin, *La qüestió de les nacionalitats o «autonomització»*, *Continuació de les notes del 31 de desembre de 1922*.

en el sentit de fer concessions i ser permissius pel que fa a les minories nacionals.⁵⁰

Fan els revisionistes Safak el que defensa el camarada Lenin? No, mai! Els revisionistes Safak segueixen avui bàsicament una línia nacionalista turca, defensant els privilegis de les classes dirigents turques. Com veurem, estan trepitjant el dret d'autodeterminació de la nació kurda de manera covarda i amb molta demagògia, triant els representants del xovinisme turc com als seus banderers. El que estan fent és una cosa completament diferent a la proclamada pel camarada Lenin. D'una banda segueixen una línia nacionalista de nació dominant, de l'altra estan esborrant la línia entre els treballadors kurds i la burgesia i els terratinents kurds, posicionant-se amb el punt de vista de la burgesia i els terratinents kurds. Això no és anar a l'extrem pel que fa a fer concessions i comportar-se permissivament pel que fa a les minories nacionals contra el nacionalisme de nació dominant; és donar suport a les ambicions nacionalistes de les classes explotadores de la nació minoritària pel que fa als nacionalistes de la nació dominant contra els treballadors de la nació minoritària.

Un altre punt: Els revisionistes Safak afirmen que el «*poble kurd*» està lluitant «contra la política d'opressió i d'assimilació nacional greus, pels drets

⁵⁰ Ibíd.

democràtics, per la igualtat de nacionalitats i per l'autodeterminació».

Que «el poble kurd lluiti» per l'autodeterminació significa que el poble kurd lluita per establir una administració popular democràtica enderrocant a les classes dominants, ja que el *poble* sol pot determinar el seu propi futur duent a terme una revolució. Afirmar que el poble kurd està lluitant per una revolució en un article sobre la qüestió nacional realment necessita un cervell àgil (!). Si la nació kurda s'al·ludeix al que diuen els revisionistes Safak: la nació kurda està lluitant per la *secessió*. Perquè en les actuals condicions d'unitat forçada, que el poble kurd lluiti per l'autodeterminació (preneu nota, que no és el dret a l'autodeterminació) només implica una lluita per la secessió.

Hem manifestat abans que la tendència general de cada moviment nacional és la formació d'estats amb una integritat nacional, que aquests estats satisfan millor les necessitats de la producció material i les necessitats del capitalisme, i que els factors econòmics més potents funcionen d'aquesta manera. La tendència general del moviment nacional kurd també és, sens dubte, va vers l'establiment d'un estat amb integritat nacional. Però la tendència general és una cosa, i les demandes concretes formalitzades per un moviment nacional en són una altra. Les demandes concretes no ignoren aquesta tendència general, i cada moviment

nacional optarà per aquesta tendència general, és a dir, l'establiment d'un estat separat com a objectiu concret. Hi ha nombrosos factors que influeixen en aquesta situació. Les relacions de poder a nivell estatal i internacional, els interessos de la burgesia i els terratinents de diferents nacionalitats dins del país, el caràcter de l'opressió nacional, les preocupacions tàctiques, etc. Tots aquests factors determinen els objectius concrets formulats per un moviment nacional. Per aquest motiu, si bé la tendència general dels moviments nacionals va cap a la formació d'estats amb integritat nacional, les demandes concretes formulades pels moviments nacionals varien enormement.

Escoltem el camarada Stalin:

El contingut del moviment nacional, per descomptat, no pot ser igual arreu: està totalment determinat per les diverses demandes del moviment. A Irlanda, el moviment té un caràcter agrari. A Bohèmia la demanda gira en torn de la «llengua»; en un lloc demanda igualtat civil i llibertat religiosa, mentre que en un altre demanda funcionaris «propis», o la seva pròpia dieta.⁵¹

El moviment nacional kurd a Turquia encara no ha formulat obertament una demanda de *secessió*. Les exigències que el moviment nacional kurd

⁵¹ Stalin, *El marxisme i la qüestió nacional*, capítol II.

ha formulat avui són la llibertat per llegir, escriure i parlar kurd, les emissions de ràdio en kurd, l'eliminació d'obstacles que impedeixen la lliure disseminació de la «cultura nacional» (en realitat la cultura de la burgesia i els terratinents kurds), la fi de la política d'assimilació, que les escoles ofereixin instrucció en kurd, el reconeixement del dret a l'autodeterminació, etc. Les diverses raons citades amunt impedeixen que el moviment nacional kurd formuli obertament una demanda de secessió. Afirmar que no és el poble kurd, sinó la «nació kurda (la que lluita) per a l'autodeterminació» és, per aquest motiu, almenys de moment, incorrecte. Mentre diem això no ignorem el fort desig de secessió que existeix entre la burgesia kurda i els petits terratinents. No obstant això, estem dient que aquest desig no ha assolit l'estadi de convertir-se en una demanda oberta del moviment nacional. Avui, per exemple, el moviment nacional al nord d'Irlanda ha formulat obertament una demanda de secessió. I en el passat el moviment nacional kurd va sorgir amb una demanda per a la secessió, etc. Perquè avui el moviment nacional kurd no hagi formulat obertament la secessió no vol pas dir que no ho faci en el futur. Però diverses formes de reconciliació entre la burgesia i els terratinents de les dues nacions són possibles. No

11. Quina hauria de ser l'actitud del proletariat kurd?

oblidem això: a l'Iraq, el moviment Barzani⁵² s'ha acontentat amb acceptar l'autonomia parcial. A més, mentre una ala del moviment nacional kurd està a favor de la secessió, una altra ala pot oposar-s'hi. Per aquestes raons no ens precipitem.

⁵² El moviment Barzani és una rebel·lió armada liderada pel Partit Democràtic de Kurdistan (KDP) al Kurdistan iraquetà. Entre 1963 i 1975, controlava una zona autònoma de facto al nord d'Iraq. Després de la Guerra d'Iraq, durant la qual les forces del KDP es van unir en una coalició amb els Estats Units, el Kurdistan iraquetà ha estat declarat oficialment com una regió autònoma d'Iraq.

12. No neguem la influència del nacionalisme de nació dominant sobre els treballadors i camperols turcs

Els revisionistes Safak diuen que «*tots els treballadors i camperols de Turquia donen suport* a la lluita del poble kurd (!) [contra la política d'opressió i assimilació nacional, la lluita pels drets democràtics, la igualtat de nacionalitats i l'autodeterminació].» [el subratllat és meu]

La realitat concreta aquí s'ha sacrificat a les frases fantasioses. Primer, corregim aquest error: a part de tots els treballadors i pagesos de Turquia, *fins i tot el proletariat amb consciència de classe* no recolzarà incondicionalment a la lluita «per l'autodeterminació». Només donarà suport a la secessió en una situació concreta quan sigui apropiada als interessos de la lluita del proletariat per al socialisme. Si no ho és, respectarà el desig de secessió de la nació kurda i l'acceptarà, però no li donarà suport activament. Tornarem a aquest punt més endavant.

D'altra banda, no podem afirmar que «tots els treballadors i camperols de Turquia» recolzin avui en dia totes les demandes més justes i progressistes de la nació kurda. Això no és més que una cosa

que es desitja, però, per desgràcia, no és certa. La consciència dels treballadors i pagesos turcs s'ha vist afectada àmpliament i negativament per la ideologia nacionalista de les classes dominants turques. El nacionalisme de nació dominant fins i tot ha influït negativament en les opinions dels elements proletaris més progressistes, i això per no esmentar els pagesos. És a dir, és una tasca específica dels comunistes turcs desmantellar el nacionalisme turc i depurar als treballadors i pagesos de tota mena de restes del nacionalisme burgès. Totes les determinacions que condueixen a l'oblit o subestimació de la importància d'aquesta tasca només són nocives per a la lluita de classes. El que el camarada Lenin va dir per a Rússia té la mateixa validesa per a nosaltres:

Fins i tot ara, i probablement durant un llarg temps futur, la democràcia proletària haurà de conviure amb el nacionalisme dels camperols grans russos (no amb l'objectiu de fer-li concessions, sinó per tal de combatre'l).⁵³

Els revisionistes Safak no tenen en compte aquesta realitat i fan que el moviment comunista obliidi la seva tasca de lluitar contra el nacionalisme turc.

⁵³ Lenin, *El dret d'autodeterminació de les nacions*, capítol X.

13. El dret a l'autodeterminació del poble, el dret a l'autodeterminació d'una nació

Els revisionistes Safak han distorsionat els principis més fonamentals del marxisme-leninisme pel que fa a la qüestió nacional i els han fet incomprendibles. Han distorsionat el principi del «dret d'autodeterminació de les nacions» en un «dret d'autodeterminació del poble». Són dues coses completament diferents. En primer lloc, l'enderrocament de les classes reaccionàries en el poder per part del poble, apoderant-se de l'autoritat i dominant l'estat, significa, en definitiva, dur a terme una revolució, mentre que l'altra significa que una nació té dret a establir un estat separat. Els revisionistes Safak declaren que reconeixen el dret del poble kurd a dur a terme una revolució (!). Bravo.

El que és instructiu és que la formulació del dret a l'autodeterminació d'un poble va ser defensada en un moment per Bukharin contra el camarada Lenin i criticada per això pel mateix camarada Lenin. Llegim la resposta del camarada Lenin a Bukharin:

He de dir el mateix sobre la *qüestió nacional*.
[el subratllat és meu] Aquí també, el desig és pare del pensament amb el camarada

Bukharin. Diu que no hem de reconèixer el dret de les nacions a l'autodeterminació. Una nació significa la burgesia juntament amb el proletariat. I nosaltres, els proletaris, reconeixem el dret a l'autodeterminació de la menyspreada burgesia? Això és absolutament incompatible! Perdoneu-me, és compatible amb el que ja existeix realment. *Si elimines això, el resultat serà pura fantasia.* [el subratllat és meu]

«[...] només vull reconèixer el dret de treballadores la classe obrera a l'autodeterminació», diu Bukharin. És a dir, vol reconèixer una cosa que no s'ha aconseguit en cap país excepte a Rússia. Això és ridícul.⁵⁴

Avui a Turquia, els revisionistes Safak, en les seves pròpies paraules, defensant el «dret d'autodeterminació del poble kurd», «insistentment», no només estan essent ridículs, sinó que també són els teòrics més experts d'un terrible nacionalisme de nació dominant. Avui en dia a Turquia, el dret a establir un estat és un privilegi de la nació turca dominant. El dret de la nació kurda a establir un estat separat ha estat usurpat. Els comunistes no defensen cap privilegi nacional amb rotunditat. Defensen per la igualtat absoluta entre nacions. Certament, són conscients que en les condicions

⁵⁴ Lenin, *Sobre el programa del partit.*

del capitalisme no es pot produir una igualtat absoluta entre nacions, però ho defensen malgrat això, encara que només sigui hipotètic. S'oposen a tota forma de privilegi nacional i de desigualtat per tal d'assegurar la unitat dels treballadors i proletaris de diverses nacionalitats i donen suport la democràcia més àmplia, progressista i coherent possible. Què fan els revisionistes Safak? Eliminen el dret de la nació kurda a establir un estat (!) atorgant al poble kurd el dret a dur a terme una revolució. Defensen de manera insidiosa i vil el privilegi de la nació turca dominant d'establir un estat. Això és el que és «terrorífic», a més de ser «absurd».

14. «El dret d'autodeterminació d'una nació» significa ni més ni menys que el dret a establir un estat independent

Els revisionistes Safak, al dir autodeterminació i, si es desitja, el «dret a establir un estat independent», veuen el «dret d'autodeterminació» com una cosa diferent del «dret a establir un estat independent». L'expressió esmentada amunt només seria correcta en la forma següent: «[...] el dret d'autodeterminació, això és el dret a establir un estat independent [...]». Perquè el dret d'autodeterminació és, en essència, el dret a establir un estat independent.

El camarada Lenin va afirmar en nombroses ocasions que el dret d'autodeterminació no era ni més ni menys que el dret a establir un estat separat:

La qüestió de l'autodeterminació de les nacions sobre el seu destí polític, és a dir, que siguin completament lliures i tinguin el dret democràtic de separar-se i fundar un estat independent.⁵⁵

⁵⁵ Aquesta cita s'atribueix a Lenin i prové *El dret d'autodeterminació de les nacions*, p. 12. No l'hem trobada ni en aquí ni en totes les *Obres Completes* de Lenin. La traducció alemanya

En conseqüència, si volem comprendre el significat de l'autodeterminació de les nacions, sense jugar amb definicions jurídiques ni «inventar» definicions abstractes, sinó examinant les condicions històriques i econòmiques dels moviments nacionals, hem *d'arribar inevitablement a la conclusió que l'autodeterminació de les nacions significa la separació política d'aquestes nacions dels cossos nacionals aliens i la formació d'un estat nacional independent.* [el subratllat és meu]

Més endavant veurem encara més raons *per les quals seria erroni interpretar el dret a l'autodeterminació com a qualsevol cosa altra que el dret a l'existència com a estat separat.* [el subratllat és meu]

[...] l'autodeterminació de les nacions» del programa marxista no pot, des d'un punt de vista històric i econòmic, *tenir cap altre significat* que l'autodeterminació política, la independència de l'estat i la formació d'un estat nacional. [el subratllat és meu]⁵⁶

[...] l'autodeterminació de les nacions s'ha entès precisament com a autodeterminació

de Trotz Alledem tampoc ha estat capaç de trobar la font d'aquesta cita.

⁵⁶ Lenin, *El dret d'autodeterminació de les nacions*, capítol I.

política, com el dret a formar un estat nacional independent [...].

Acusar *els que defensen la llibertat d'autodeterminació, és a dir la llibertat de secessió, d'animar el separatisme*, és tan ximple i hipòcrita com acusar els que defensen la llibertat de divorci d'animar la destrucció dels vincles familiars. De la mateixa manera que a la societat burgesa els defensors del privilegi i la corrupció, sobre els quals se sustenten el matrimoni burgès, s'oposen a la llibertat de divorci, igualment, en l'estat capitalista, el *a la llibertat d'autodeterminació, és a dir, el dret de les nacions a la secessió*, no significa cap altra cosa que la defensa dels privilegis de la nació dominant i els mètodes policials d'administració, en detriment dels mètodes democràtics. [els subratllats són meus]

[...] els socialdemòcrates es desviarien de la política proletària i subordinarien els obrers a la política nacionalista de la burgesia de qualsevol nacionalitat si *repudiessin el dret d'autodeterminació de les nacions*, és a dir, el dret d'una nació oprimida a la secessió [...].⁵⁷

⁵⁷ Lenin, *El dret d'autodeterminació de les nacions*, capítol V.

Diguem en primer lloc que, per molt que la literatura socialdemòcrata russa sobre el «*dret de les nacions a l'autodeterminació*» pugui ser escassa, igualment demostra de manera clara que aquest dret sempre s'ha entès com el dret a la secessió. [el subratllat és meu]

El lector veurà que en el Segon Congrés del Partit, que va adoptar el programa, s'estenia unànimement que *l'autodeterminació es referia «únicament» al dret a la secessió*. [el subratllat és meu]⁵⁸

Pel que fa a la teoria general del marxisme, la qüestió de l'autodeterminació no presenta cap dificultat. Ningú no pot qüestionar seriosament la resolució de Londres de 1896, o el fet que l'*autodeterminació implica únicament el dret de secessió* [...]. [el subratllat és meu]

[...] combatre el nacionalisme de qualsevol mena, i per damunt de tot, el nacionalisme gran rus; reconèixer, no tan sols plena igualtat de drets per totes les nacions en general, sinó també *igualtat de drets pel que fa a la política, és a dir, el dret d'autodeterminació de les nacions, de secessió*. [el subratllat és meu]

⁵⁸ Lenin, *El dret d'autodeterminació de les nacions*, capítol IX.

Aquest article ja estava enllestit quan he rebut el n. 3 de *Naixa Rabótxaia Gazeta*, en la qual el senyor VI. Kossovski escriu el següent sobre el reconeixement del dret d'autodeterminació de totes les nacions: «Pres mecànicament de la resolució del Primer Congrés del Partit (1898), que alhora l'havia agafat de les decisions dels congressos socialistes internacionals, se li donà, com és fa evident pel debat, el mateix significat en el Congrés de 1903 que el que tenia en la Internacional Socialista, *és a dir, autodeterminació política, autodeterminació de les nacions en el sentit d'independència política. Així tenim la fórmula següent: autodeterminació nacional que implica el dret de separació territorial*, i que no tracta de cap manera la qüestió de com s'han de regular les relacions nacionals en un organisme estatal per les nacionalitats que no puguin o no desitgin deixar l'estat existent. [el subratllat és meu]

És evident amb això que el senyor VI. Kossovski ha vist la Memòria del Segon Congrés de 1903 i entén perfectament bé *el significat real (i únic) del terme autodeterminació*. [el subratllat és meu]⁵⁹

⁵⁹ Lenin, *La qüestió nacional*, capítol X.

Quin sentit té continuar confonent conceptes, malgrat aquestes indiscutiblement clares declaracions de Lenin? Fer incompreensible la literatura marxista i embolicar-la requereix d'un gran talent!

D'una banda, el dret d'autodeterminació d'una nació s'està convertint en el dret d'autodeterminació d'un poble en un tres i no res (hem vist que l'autodeterminació d'un poble no significa res a banda que un poble dugui a terme una revolució, perquè un poble que guanya el dret a establir un estat independent només ho ha pogut fer a través de l'enderrocament dels reaccionaris). D'altra banda, es considera que el dret d'autodeterminació és una cosa al marge del dret a establir un estat independent.

Si apliquem el significat real dels conceptes dels revisionistes Safak, estan dient el següent:

El nostre moviment declara que reconeix el dret del poble kurd a (la revolució) i, si ho desitja, a establir un estat separat!

Per tant, tenim la meravellosa solució (!) que un moviment marxista-leninista ha aportat a la qüestió nacional. És evident que aquesta solució (!) significa ni més ni menys que defensar el privilegi existent de la nació turca dominant per a establir un estat.

15. Autodeterminació; dret d'autodeterminació

L'autodeterminació i el «dret d'autodeterminació» són coses diferents. «Autodeterminació» significa *secessió, establir un estat separat*. No obstant això, «el dret d'autodeterminació» significa, com hem indicat anteriorment, *el dret a la secessió, el dret a establir un estat independent*. El que els comunistes defensen en totes les circumstàncies el «dret d'autodeterminació» amb rotunditat, és a dir, el dret a establir un estat independent. «El dret a l'autodeterminació» mai s'ha de confondre amb «l'autodeterminació» o, dit d'una altra manera, «el dret a establir un estat independent» amb «establir un estat separat». Els comunistes en totes les circumstàncies recolzen el primer, mentre que la defensa del segon depèn de les condicions. Tot i que els comunistes defensen el primer en tots els casos, el moviment comunista, en paraules del camarada Lenin, «ha de decidir aquesta darrera qüestió exclusivament pel que fa als seus mèrits en cada cas particular d'acord amb els interessos del desenvolupament social en el seu conjunt i amb els interessos de la lluita proletària pel socialisme». ⁶⁰

⁶⁰ Lenin, *Resolucions de la reunió d'estiu de 1913 del CC del POSDR, Resolució sobre la qüestió nacional*.

El camarada Lenin compara el «dret d'autodeterminació de les nacions» amb el dret de divorci. Si bé el dret de divorci es defensa incondicionalment en totes les circumstàncies, una qüestió personal de divorci, com se sap, es defensa en determinades condicions, i no en unes altres. De la mateixa manera que una unió familiar és una unió forçada si no hi ha reconeixement del dret de divorci, sense reconeixement del «dret d'autodeterminació» la unitat de les nacionalitats també és una unitat forçada. No és una unitat basada en la confiança i la voluntat recíproques. És una unitat podrida basada en l'enemistat recíproca i la coacció. Els comunistes no poden defensar aquesta unió. Desitgen i defensen una unitat sòlida basada en la confiança recíproca i l'amistat. En aquest cas, els comunistes en general prefereixen organitzar-se en grans estats abans que en molts estats petits, ja que els grans estats fundats en una àmplia àrea posseeixen condicions més avantatjoses pel que fa a la lluita de classes, la producció a gran escala i la construcció del socialisme. No obstant això, els comunistes s'oposen de forma absoluta a l'organització de grans estats basats en l'opressió i la coacció de nacionalitats, com hem esmentat anteriorment. La unitat entre nacionalitats ha de ser una unitat basada en el lliure albir i la confiança recíproca. El deure de defensar incondicionalment el dret d'autodeterminació de les nacions neix d'això. I quina

és l'actitud dels revisionistes Safak sobre aquesta important qüestió de principis? Defensar el dret del poble (!) a dur a terme una revolució, i a trepitjar el dret d'autodeterminació de les nacions. A més, al dir que «el dret d'autodeterminació del poble kurd és indestruïble de la lluita per la terra revolució agrària basada en la pagesia empobrida i la lluita contra l'imperialisme», estan posant condicionants al dret d'autodeterminació. No oblidem que aquesta frase sense sentit és la solució (!) que els revisionistes Safak han portat a la qüestió nacional. Els revisionistes, després de les crítiques, es van veure obligats a substituir la paraula «alliberament» pel «dret d'autodeterminació», però això no és ni ha estat una obstrucció per a continuar defensant el nacionalisme de nació dominant pel que fa a la qüestió nacional.

Els revisionistes Safak diuen:

El nostre moviment [...] treballa per la determinació del destí del poble kurd *en interès dels treballadors i pagesos kurds*. [el subratllat és meu]

Des de qualsevol perspectiva que miris, és una frase plena d'errors! Repetim una vegada més, abans de res, que hauria de ser la «nació kurda», no el «poble kurd», ja que la qüestió de l'autodeterminació del poble kurd no està relacionada amb la qüestió nacional, i és una cosa sense cap relació amb el tema que estem discutint. A més,

si el poble kurd determina el seu propi futur, sens dubte serà «en interès dels treballadors i pagesos kurds». No seria possible d'altra manera, ja que un poble que determina el seu propi futur significa un poble que estableix el seu propi estat revolucionari. Un poble constituirà el seu propi estat revolucionari, és a dir, determinarà el seu propi destí, i això podria no ser «en interès dels treballadors i pagesos (!).» Això és una ximpleria absoluta.

«La determinació [...] del destí del poble kurd» s'esmenta. Aquesta expressió és més errònia des d'un altre punt de vista. En lloc de «la determinació del seu destí», hauria de ser «ells mateixos determinant el seu propi destí». És de sobres evident que l'expressió «la determinació del destí del poble kurd» implica que la determinació es durà a terme des de fora. Significa que una força externa que dibuixa el destí del poble kurd. Els revisionistes Safak han convertit la qüestió nacional en una confusió. Han violat tot el que hi ha de progressista, revolucionari i correcte en el concepte «dret d'autodeterminació de les nacions». Han fet distorsions increïbles a aquest concepte, convertint-lo en una forma que serveix als interessos de la burgesia i els terratinents de la nació dominant.

Si en l'expressió anterior «nació», hagués ocupat el lloc de la paraula «poble» els dos errors següents encara s'haurien perpetuat en la frase: «el nostre moviment treballa per la determinació

del destí [de la nació] kurd a favor dels interessos dels treballadors i pagesos kurds». En aquest cas, també, el destí del poble kurd estaria determinat pel «nostre moviment» i no pel poble kurd. Per tant, l'aspecte més important de la qüestió nacional, el dret d'autodeterminació d'una nació, s'allunyaria de la nació i s'estaria trepitjant aquest dret fonamental. La frase anterior significaria: «El nostre moviment treballa per un «estat nacional kurd separat» en interès dels treballadors i pagesos kurds. És de sobres evident que aquesta expressió pren el dret d'establir un estat allunyat de la nació i el concedeix a una cosa anomenada «el nostre moviment». En segon lloc, un moviment comunista mai inclou la qüestió de si s'ha d'establir o no un estat nacional en el seu programa. Mai fa una valoració per avançat sobre la fundació d'un estat nacional separat. Un moviment comunista, com hem assenyalat més amunt, proporciona la garantia pel que fa al «dret d'autodeterminació d'una nació» i ho inclou en el seu programa. A la pregunta de si secessionar-se o no, pren una decisió d'acord amb les condicions concretes.

Els revisionistes Safak, consegüentment, han destruït, en general, el dret d'autodeterminació de les nacions i, en particular, el de la nació kurda. Si destrueixes això, llavors no quedarà res del principi de la «igualtat de nacions». No només hauràs estès la mà en amistat amb la burgesia de la nació

La qüestió nacional

dominant, sinó també amb els seus caps policials i generals feixistes.

16. Quan i quan no recolzarà el proletariat amb consciència de classe de Turquia la secessió de la nació kurda?

Independentment de la nacionalitat, el proletariat amb consciència de classe de Turquia tractarà la qüestió de la fundació d'un estat separat per part de la nació kurda des del punt de vista del desenvolupament de la revolució. Si l'establiment d'un estat per part de la nació kurda augmenta la possibilitat del desenvolupament i l'èxit d'una revolució popular democràtica a partir del lideratge del proletariat al Kurdistan de Turquia, el proletariat amb consciència de classe de Turquia recolzarà la secessió. Si la secessió retarda i obstaculitza el desenvolupament i l'èxit d'aquesta revolució popular democràtica, llavors el proletariat amb consciència de classe de Turquia no donarà suport a la secessió. Suposem que el moviment comunista que es desenvolupa al nostre país arrela ràpidament entre la pagesia del Kurdistan, que la lluita per a la reforma agrària s'estén ràpidament i el moviment revolucionari es desenvolupa més ràpidament al Kurdistan que a la regió occidental. En aquestes condicions, la regió kurda que romangui dins de les fronteres de Turquia només

conduirà a l'afebliment de la revolució pels obstacles establerts per l'estat de la burgesia i els terratinents de la nació dominant turca. O suposem que sorgeixen administracions polítiques roges en diverses àrees de la regió kurda i que la revolució a l'oest s'està desenvolupant més lentament. En aquestes condicions, un cop més, les classes dominants turques i l'opressió del seu estat retardarien i dificultarien el desenvolupament de la revolta a l'est. En aquest cas, la secessió oriental acceleraria i enfortiria el desenvolupament de la revolució. Això també permetria impulsar la revolució tant a occident com a orient i, sens dubte, afectaria positivament el desenvolupament de la revolució en altres països de l'Orient Mitjà. En aquest sentit, el proletariat amb consciència de classe de Turquia, independentment de la nacionalitat, voldria i defensaria la secessió de la nació kurda i el desenvolupament ràpid de la revolució al Kurdistan per assolir la possibilitat de progressar a un ritme més ràpid.

D'altra banda, si la revolució a les altres regions de Turquia es desenvolupés a un ritme més ràpid que a la regió kurda, i si la secessió del Kurdistan frenés el desenvolupament de la revolució en aquesta regió i consolidés el domini dels senyors feudals, xeics, mul·làs, etc., i si la lluita revolucionària a l'est es debilités en ser privada de suport occidental, llavors en aquest cas el proletariat amb

consciència de classe de Turquia, independentment de la nacionalitat, no recolzaria la secessió. Si després de l'èxit de la revolució a Turquia, comencés un moviment de secessió a partir del lideratge de la burgesia kurda, el proletariat de Turquia no recolzaria la secessió, etc.

El que estem dient es basa, òbviament, en hipòtesis, però és molt beneficiós plantejar aquests supòsits pel que fa a l'actitud que ha de prendre el moviment comunista: en quines condicions recolzaria la secessió i en quines condicions s'hi oposaria. A més, aquestes hipòtesis es relacionen amb coses reals i factibles, no en coses irreal i impossibles.

17. Si la nació kurda decideix separar-se, com reaccionarà el proletariat amb consciència de classe de Turquia?

En cas de secessió són possibles dues situacions:

Primer, com s'ha esmentat amunt, en cas que la secessió afecti favorablement el desenvolupament de la revolució, llavors és una qüestió simple. El proletariat de Turquia definitivament defensaria i recolzaria la secessió.

En segon lloc, en cas d'un efecte negatiu de la secessió sobre el desenvolupament de la revolució, si en aquesta situació la nació kurda volgués separar-se, què faria el proletariat amb consciència de classe de Turquia? La resposta que donen els revisionistes Safak a aquesta pregunta en les discussions verbals és aquesta: prevenir la secessió a través de tots els mitjans, inclosa la força. La resposta que el nostre moviment dona a la mateixa pregunta és: els comunistes rebutjarien absolutament l'ús de la força en aquesta situació. Mentre es faria propaganda a favor de la «unitat» entre els treballadors kurds, mai utilitzarien la força per a oposar-se al desig de secessió. Reconèixer el «dret d'autodeterminació de les nacions» significa no oposar-se mai

al desig d'una nació que vol exercir aquest dret, és a dir, a secessionar-se. Els comunistes deixaran de forma completa i absoluta la decisió sobre si la nació kurda ha de fundar un estat separat a la mateixa nació kurda. Si la nació kurda així ho desitja, establirà un estat separat, si no ho fa, no ho farà. És la nació kurda la que prendrà aquesta decisió, no d'altres. De la mateixa manera que els comunistes no obstaculitzaran el desig de secessió d'una nació, també lluitaran activament contra els esforços del govern de la burgesia i els terratinents que ho vulguin impedir forçosament. També lluitaran contra tota mena d'ingerència externa. Si els treballadors i el proletariat kurd fossin conscients que la secessió perjudiqués la revolució, farien tot els possibles per tal de garantir la unitat. Encara que no fossin conscients, ningú té dret a intervenir externament en nom seu. La intervenció externa, l'ús de la força, l'obstrucció del desig de secessió per qualsevol motiu, violen totes el «dret d'autodeterminació de les nacions». Aquesta violació sabotejaria la unitat dels treballadors i proletaris, sacsejaria la seva confiança mútua, atariaria l'enemistat nacional, i, a llarg termini, faria molt mal a la causa del proletariat.

Després de l'èxit de la revolució a la Unió Soviètica, els bolxevics van acordar sense cap vacil·lació la secessió dels finlandesos a petició seva (31 de desembre de 1917). Si el poble finlandès no

hagués volgut separar-se i Finlàndia s'hagués organitzat com a república popular a l'URSS, això, per descomptat, hauria estat millor, però la nació finlandesa volia separar-se. En aquesta situació era necessari acceptar la secessió o adoptar una política perjudicial de supressió d'aquesta aspiració per la força. Els bolxevics van acordar la secessió, sense posar ni el més petit obstacle en el camí del desig de secessió. Aquesta actitud va ser en benefici tant del poble finlandès com de la revolució a la Unió Soviètica. Aquesta actitud va consolidar la confiança dels treballadors i els pagesos finlandesos en el proletariat soviètic. En els anys 1918-20, quan la guerra civil va continuar a la Unió Soviètica, els plans dels imperialistes per atacar la Unió Soviètica a través de Finlàndia es van trobar amb la resistència del poble finlandès. Si la secessió de la nació finlandesa s'hagués impedit malgrat el seu desig de fer-la, aquesta actitud només hauria creat una hostilitat profunda entre els pobles d'ambdós països.

A Smolni, el camarada Lenin va dir:

Recordo molt bé l'escena quan, a Smolni, vaig lliurar l'acta a Svinhufvud⁶¹, que en rus significa «tossut» –el representant de la

⁶¹ Pehr Evind Svinhufvud fou el tercer president de Finlàndia. Era conservador i rabiosament anticomunista. Al final de la seva vida, les seves idees eren similars a les de Mussolini i Hitler.

burgesia finlandesa, que va interpretar el paper de botxí. Em va estrènyer la mà i vam intercanviar felicitacions. Allò va ser molt desagradable! Però s'havia de fer, perquè en aquell moment la burgesia finlandesa enganyava el poble treballador al·legant que els moscovites, els xovinistes, els grans russos, volien esclafar els finlandesos. Calia fer-ho.⁶²

L'actitud del camarada Lenin sobre la qüestió finlandesa és un exemple completament instructiu. L'actitud dels revisionistes Safak és diametralment oposada a la del camarada Lenin. La nostra actitud està en plena conformitat amb la del camarada Lenin.

⁶² Lenin, *Vuitè congrés del PCR(Bolxevic)*, Informe sobre el programa del Partit.

18. Demagògia de la «divisibilitat»

Els revisionistes Safak diuen: «El nostre moviment lluita contra les classes dominants de totes les nacionalitats que són hostils a la unitat revolucionària i a la fraternitat del poble turc i kurd, i la seva *política divisiva*». [el subratllat és meu] El seu terme «política divisòria» ha estat manllevat del diccionari polític de nacionalistes xovinistes i feudalistes de les classes dirigents turques. Les classes dirigents adjudiquen l'etiqueta de «divisiu» a tots els que s'oposen a les seves polítiques nacionalistes. No només anomenen així els kurds que volen separar-se, sinó també tots aquells que defensen el dret de secessió o s'oposen a l'opressió nacional a en un grau o altre. El significat de divisibilitat a Turquia és la «divisió del territori», la «divisió de la unitat de l'Estat i la seva integritat». En aquest sentit, dir que les classes dominants i, tot i ser una mica més progressistes políticament, la burgesia mitjana, que (obertament) estenen una mà a la democràcia i l'altra (d'esquenes) a les classes dominants, són «divisives», és absurda. Quina divisibilitat? Són els enemics sense pietat de la «divisibilitat». Del matí a la nit maleeixen la «divisibilitat». Estan a favor de la unitat de l'Estat i s'oposen a la divisió de la seva integritat territo-

rial a qualsevol preu! És a dir, són partidaris de mantenir forçosament la nació kurda i altres nacionalitats minoritàries dins de les fronteres de Turquia. Mentre que els comunistes s'oposen a una «unitat» com aquesta, defensen la unió de treballadors i proletaris de totes les nacionalitats. Quan és positiu per als interessos de la revolució, defensen la no separació de territoris i l'organització en un sol estat (i fins i tot a l'hora de defensar això el seu objectiu fonamental és la unitat dels treballadors i proletaris). Quan no ajuda als interessos de la revolució, defensen la divisió del territori i de l'estat i la secessió. Els lemes «unitat de territori» o «unitat de l'estat» són eslògans de la burgesia i els terratinents de la nació dominant. Els comunistes han de distingir amb línies fermes entre el seu lema «la unitat dels treballadors i proletaris de totes les nacionalitats» i el lema «unitat de territori i estat». Atacar el «divisionisme» amb el llenguatge de la burgesia i els terratinents de la nació dominant en lloc de prendre la posició esmentada només confondrà les ments i ho posarà tot més fàcil a les classes dirigents turques. No podem oposar-nos a la injustícia nacional d'una manera temorosament demagògica dient «ells són els veritables divisionistes», atribuint un significat al concepte de «divisibilitat» que en realitat no existeix. La gent encara recorda com al diari «Obrer-Camperol», entre una càrrega d'aquesta demagògia i

sofisma, sota el titular «Qui és divisiu?» es va arruïnar el dret de la nació kurda a la secessió, i com es va donar suport insidiosament l'eslògan d'«unitat d'estat i de territori» de les classes dominants. Els revisionistes Safak, en realitat, defensen la «unitat de territori i d'estat» de manera indirecta, atacant la «política divisiva» amb el vocabulari de les classes dominants; és a dir, adopten la visió oficial de l'estat. L'eslògan del proletariat amb consciència de classe, independentment de la nacionalitat, és aquest:

Completa igualtat de dret de totes les nacions; dret d'autodeterminació de les nacions; unitat dels obrers [i del poble oprimat] de totes les nacions.⁶³

⁶³ Lenin, *El dret d'autodeterminació de les nacions*, capítol X.

19. El revisionisme Safak fa del nacionalisme de nació dominant de Mustafà Kemal i İsmet İnönü la seva pedra angular

Els revisionistes Safak aproven l'opressió nacional infligida a la nació kurda i altres nacionalitats minoritàries en la història. Aplaudeixen el fet que M. Kemal digué: «A Turquia hi ha turcs i kurds». Saluden ferventment el fet que a Lausana, İsmet İnönü⁶⁴ digué: «Sóc el representant dels turcs i kurds», i basen les seves perspectives en això. És com si diguessin a les classes dominants turques: «Mireu, Atatürk i İnönü van reconèixer l'existència dels kurds. Això és el que estem fent! Quina raó hi ha per enutjar-se amb això?»

Els traïdors revisionistes assumeixen que estan resolent la qüestió nacional reconeixent l'existència d'un poble [tot i que encara no han reconegut l'existència de la nació kurda – només reconeixen l'existència del poble kurd (!)]. En la qüestió nacional els comunistes defensen la igualtat absoluta

⁶⁴ İsmet İnönü fou el segon president de Turquia i líder del CHP de 1938 a 1972. Irònicament, tot i que era descendent kurd, va ser l'encarregat de «turquificar els kurds» durant l'època de Mustafà Kemal Atatürk. Durant la seva presidència, va seguir defensant les idees kemalistes d'una «Gran Turquia».

de totes les nacionalitats i llengües i s'oposen a tota mena de desigualtats i privilegis entre nacions i llengües. Pel que fa a la qüestió de formar un estat, també volen la igualtat de nacionalitats. La defensa incondicional del «dret de les nacions a l'autodeterminació» prové d'això, mentre que la burgesia vol a cada oportunitat desigualtat a favor de la seva pròpia nacionalitat vol privilegis i conculca els drets naturals d'altres nacionalitats, etc. La burgesia de la nació dominant pot reconèixer l'existència d'altres nacions i fins i tot concedir-les alguns drets quan està obligada a fer-ho, com la burgesia àrab a l'Iraq. Però a cada oportunitat que tinguin s'aprofitaran d'aquests drets i voldran oprimir a d'altres nacionalitats. No és el reconeixement o no reconeixement de l'existència de nacionalitats minoritàries el que separa els comunistes de la burgesia.

I de tota manera, M. Kemal, discutint l'existència dels kurds d'una manera falsa al Congrés de Sivas,⁶⁵ quan l'autoritat central no existia o s'havia ensorrat del tot, volia en realitat evitar un possible moviment separatista de la nació kurda. Volia assegurar-se que acceptarien el jou de la burgesia i els terratinents turcs. Tota la vida de M. Kemal és curulla d'exemples d'opressió i persecució de

⁶⁵ El Congrés de Sivas fou celebrat al començament de la guerra turca d'independència amb l'objectiu de definir una identitat nacional turca i les fronteres futures de la República de Turquia.

la nació kurda i altres nacionalitats minoritàries. Si hi ha algú a Turquia el suport del qual no es pot assegurar, aquesta persona és M. Kemal. A més, el nacionalisme que s'ha de combatre abans que cap altre a Turquia és el nacionalisme de M. Kemal, que és el nacionalisme de la nació dominant. L'afirmació d'İnönü de ser el representant dels kurds a Lausana també va ser un atac obert al dret d'autodeterminació de la nació kurda: una determinació menyspreable del destí de la nació kurda des de l'exterior, l'astúcia d'incloure les regions on la nació kurda viu dins de les fronteres de Turquia, és a dir, del camp de dominació de la burgesia i els terratinents turcs, a través del regateig amb els imperialistes, i la manifestació més ferotge del nacionalisme turc. Això és el que els traïdors revisionistes utilitzen com a base de les seves idees!

20. Un resum de les tesis dels revisionistes Safak sobre la qüestió nacional

Els revisionistes Safak ignoren l'opressió nacional d'altres nacionalitats i llengües minoritàries. Els revisionistes Safak no veuen el moviment kurd com un moviment nacional. L'avaluen com un moviment «popular» que simplement s'oposa a l'opressió nacional. De la mateixa manera que són incapaços de distingir el moviment de classe i el moviment nacional del poble kurd, tampoc distingeixen entre el contingut democràtic general del moviment nacional kurd que s'oposa a l'opressió i la persecució i el seu contingut retrògrad que reforça el nacionalisme kurd, difuminant així la diferència entre la burgesia i els terratinents kurds, i els treballadors i proletaris kurds.

Els revisionistes Safak analitzen erròniament les profundes raons econòmiques i polítiques de l'opressió i la persecució nacional perpetrades contra la nació kurda per les classes dominants turques. Presenten l'opressió nacional i l'opressió de classe, i la contradicció nacional i la contradicció de classe, com una mateixa cosa.

Els revisionistes Safak, ignorant la profunda evidència del nacionalisme turc entre els treballadors i pagesos turcs, estan sacrificant la veritat a

paraules fantasioses! Estan erosionant la importància de les activitats que hem de dur a terme entre treballadors i pagesos per contrarestar el nacionalisme turc.

En distorsionar el concepte de «dret de les nacions a l'autodeterminació» d'una manera increïble, inicialment transformant-lo en una formulació buxharinista, després violant aquesta formulació buxharinista, els revisionistes Safak impossibiliten el dret d'autodeterminació de la nació kurda i destrueixen conceptes referents a la qüestió nacional.

Utilitzant la demagògia de la «divisibilitat», els revisionistes Safak defensen la unitat del territori i de l'estat d'una manera insidiosa. Utilitzen M. Kemal i İ. İnönü, representants del nacionalisme de nació dominant a Turquia, com a pilars, assumint que en reconèixer l'existència d'una nació es resoldrà la qüestió nacional. El resultat és aquest: la línia seguida pels revisionistes Safak en la qüestió nacional és un esforç per a reconciliar el nacionalisme turc, un nacionalisme heretat del corrent representat per Mihri Belli [vegeu la nota referent a ell], amb el nacionalisme kurd.

Els revisionistes Safak són, d'una banda, nacionalistes turcs, mentre que, de l'altra, han estès la mà de l'amistat amb el nacionalisme kurd. És com si s'expressés el següent missatge entre línies: «Germans nostres, Burgesos i terratinents

kurds! Deixeu de banda aquesta idea secessionista! Veniu, uniu forces amb nosaltres! Mireu, també ens oposem a la persecució a la qual esteu sotmesos. Aquells que us oprimeixen són «divisius!» Però si voleu separar-vos, també us convertireu en «divisius!» I, com sabeu, som els enemics de la «divisibilitat», etc.» Un nacionalisme turc que fa concessions al nacionalisme kurd! Aquí teniu un resum de totes les ximpleries i xarlatanismes sobre la qüestió nacional!

21. Un resum de les visions del moviment marxista-leninista sobre la qüestió nacional

El moviment marxista-leninista és avui l'ene-mic més implacable i decidit de l'opressió nacional infligida a la nació kurda i a les nacionalitats minoritàries per part de les classes dominants turques, i està a l'avantguarda de les lluites contra l'opressió nacional, la persecució de les altres llengües i els prejudicis nacionals. El moviment marxista-leninista recolza incondicionalment, i sempre ha recolzat, al dret d'autodeterminació de la nació kurda, oprimida per la burgesia i els terratinents turcs; és a dir, el seu dret de secessió i d'establir un estat independent. Pel que fa al dret a fundar un estat, el moviment marxista-leninista també s'oposa als privilegis. Els postulats més fonamentals de la democràcia popular ho fan del tot necessari. L'opressió nacional sense precedents infligida a les nacionalitats minoritàries a Turquia per la burgesia i els terratinents turcs també fan que això sigui un imperatiu. Això és, alhora, absolutament necessari en la lluita per la llibertat dels treballadors i proletaris turcs, perquè, si no enderroquen el nacionalisme turc, l'alliberament serà impossible per a ells.

El dret d'autodeterminació de les nacions mai s'hauria de confondre amb la necessitat de secessió d'una nació determinada. El moviment marxista-leninista considera la qüestió de la secessió concretament per a cada cas particular: «ha de decidir aquesta darrera qüestió exclusivament pel que fa als seus mèrits en cada cas particular d'acord amb els interessos del desenvolupament social en el seu conjunt i amb els interessos de la lluita proletària pel socialisme»⁶⁶. El moviment marxista-leninista rebutja absolutament l'ús de la força i la creació d'obstacles en cas de decisions de secessió amb les quals no estigui d'acord. Les fronteres s'han de fixar segons la voluntat de la nació. Això és imperatiu pel que fa a la confiança mútua, l'amistat ferma i la unió disposada de les masses treballadores i proletàries pertanyents a diferents nacionalitats.

El moviment marxista-leninista recolza la lluita de les nacionalitats oprimides en general i de la nació kurda en particular contra l'opressió nacional, la persecució i el privilegi, i dona un suport absolut al contingut democràtic general del moviment nacional de la nació oprimida.

El moviment marxista-leninista també dirigeix i administra la lluita de classes dels treballadors i el proletariat kurd contra els burgesos i els petits

⁶⁶ Lenin, *Resolucions de la reunió d'estiu de 1913 del CC del POSDR, Resolució sobre la qüestió nacional*.

terratinents que conformen el lideratge del moviment nacional kurd. Adverteix els treballadors i proletaris kurds contra les accions dels burgesos i terratinents kurds que pretenen consolidar el nacionalisme. El moviment marxista-leninista roman indiferent a les lluites per la supremacia de les classes burgeses i terratinents de totes les diverses nacionalitats.

El moviment marxista-leninista lluita contra els esforços dels terratinents, mul·làs, xeics, etc. per conciliar la lluita contra l'opressió nacional amb els intents d'enfortir les seves pròpies posicions.

El moviment marxista-leninista és conscient dels esforços dels grans senyors feudals kurds, clergues kurds, grans burgesos kurds, etc. per utilitzar eslògans nacionalistes com a cobertura amb el fi de dividir les files dels obrers i pagesos a través d'intrigues secretes entre la burgesia turca i els terratinents i els pobles treballadors de totes les nacionalitats, i per a pacificar els obrers i els pagesos i les seves lluites contra ells.

El moviment marxista-leninista, tal com explica el camarada Lenin, als ulls de les masses treballadores de tots els països, especialment dels països oprimits, està sent constantment i sistemàtica defraudat pels estats imperialistes, els quals, en realitat, sota l'aparença de formar estats política-

ment independents, creen estats econòmicament, militarment i financerament dependents.

El moviment marxista-leninista recolza i defensa per a la classe treballadora i altres persones treballadores d'un estat particular la formació d'organitzacions unificades, és a dir, en organitzacions polítiques, sindicals, cooperatives, culturals, etc. comunes. Lluita contra la tendència a separar organitzacions de treballadors i persones treballadores segons les diferents nacionalitats. Perquè només quan s'organitzen conjuntament, els treballadors i els obrers de diferents nacionalitats poden dur a terme amb èxit la lluita contra el capital i la reacció internacionals. Només així podran combatre amb èxit la propaganda i les aspiracions reaccionàries dels terratinents, clergues i nacionalistes burgesos de totes les nacionalitats.

El moviment marxista-leninista rebutja de totes totes el pla d'«autonomia nacional-cultural», que generalment és adoptat per part de tots els partits burgesos i petitburgesos, oportunistes i moviments de totes les nacionalitats del nostre país. Aquest pla proposa la divisió del sistema educatiu estatal d'acord amb les nacionalitats diferents, amb l'objectiu d'enquadrar els treballadors i obrers de cada nacionalitat a la cultura dels burgesos i terratinents respectius, amb la seva consegüent esclavitud espiritual. Per tant, aquest és un pla extremadament nociu, tant des del punt de

vista de la democràcia com des del punt de vista de la lluita de classes del proletariat.

El moviment marxista-leninista proporciona la solució següent a la qüestió nacional sota el sistema de la dictadura democràtica popular:

En el sistema de dictadura democràtica popular, la plena igualtat de nacions i llengües serà garantida. No es reconeixerà cap llengua nacional obligatòria, i es crearan escoles públiques que ensenyin totes les llengües natives. La constitució de l'estat popular prohibirà estrictament els privilegis de qualsevol nació i la violació dels drets de les minories nacionals.

A cada nació se li concedirà el dret a l'autodeterminació. Per aconseguir tot això es requereix una autonomia regional especialment extensa i un ple autogovern local democràtic. La base d'aquestes regions autònomes i autogovernades, les condicions econòmiques i socials, la composició nacional de la població, etc. seran determinades per la mateixa població local.

Tornem a repetir la nostra proclama principal sobre la qüestió nacional: «Completa igualtat de dret de totes les nacions; dret d'autodeterminació de les nacions; unitat dels obrers [i del poble oprimit] de totes les nacions».⁶⁷

⁶⁷ Lenin, *El dret d'autodeterminació de les nacions*, capítol X.

Nota: Això va ser escrit el desembre de 1971. Després que l'organització se separés del revisionisme, el text original va ser revisat el juny de 1972.

Edicions en llengües estrangeres

Col·lecció «Clàssics acolorits»

15. Cinc assaigs filosòfics

Mao Zedong

17. La qüestió nacional

Ibrahim Kaypakkaya

22. Formació militant - Araling Aktibista (ARAK)

PADEPA